

155.28
น 545ก
ธ.3

การศึกษานุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปริญญาโท

ของ

นิตยา แก้วเล็ก

10 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
มีนาคม 2538
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195819

การศึกษานุคสัญญภาพของนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ

ของ

นิตยา แก้วเล็ก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มีนาคม 2538

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานิสิตพลศึกษาและ เปรียบเทียบ
บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ จำแนกตามวิชาเอกและชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 3 วิชาเอก คือ วิชาเอกพลศึกษา สันทนาการ และสุขศึกษา ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2,
ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบทดสอบ
บุคลิกภาพ 16 PF (Sieten Personality Factor Questionnaire) ของ เรย์มอนด์
บี แคทเทล(Raymond B. Cattell) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ F-Test ผลการศึกษา
ค้นคว้าพบว่า

1. นิสิตพลศึกษา มีบุคลิกภาพด้าน การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เครียด คร่ำเคร่ง
และช่างสงสัย ชอบทดลอง มีอิสระเสรี วิตกกังวล สามารถพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์ การกล้าแสดงออก ความมีมรรยาธ
การกล้าเผชิญ จิตใจอ่อนโยน จินตนาการ และการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน
บุคลิกภาพด้านความร่าเริงตลอดทั้งสติปัญญา และการคิดการตัดสินใจอยู่ในระดับต่ำกว่าปานกลาง เล็กน้อย
2. นิสิตพลศึกษา วิชาเอกต่างกันมีบุคลิกภาพด้านความร่าเริง มรรยาธ การพึ่งตนเอง
ตลอดทั้งมีสติปัญญา การคิดและการตัดสินใจ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตพลศึกษาแต่ละชั้นปีมีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม ด้านสติปัญญา
ความมั่นคงทางอารมณ์ ความกล้าแสดงออก ความร่าเริง มรรยาธ จิตใจอ่อนโยน
ความระแวง ความวิตกกังวล ความอิสระเสรี การพึ่งตนเอง ตลอดทั้งมีสติปัญญา การคิด
และการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS PERSONALITIES
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY, PRASARNMIT CAMPUS

AN ABSTRACT
BY
NITTAYA KAWLEK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

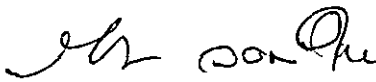
March 1995

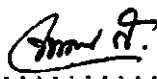
The purpose of this study was to investigate the personality of Physical Education students and to compare the personality among students in different majors and educational levels at Srinakharinwirot university. The sample consisted of 264 students attending Physical Education, Recreation, and Health Education majors from freshman to senior levels. The instrument used was Raymond B. Cattell's sixteen personality Questionnaire (16 PF). Arithmetic mean, standard deviation and One way Analysis of variance were employed to analyze the data. The findings were as follows:

1. Physical Education students scored high on the personality of factors forthright, experimenting, tense and suspicious self-sufficient, self-assured. The subjects also scored average on personality the factors of outgoing, emotionally stable, assertive, conscientious, venturesome, tender-minded, imaginative and self-controlled. Besides, the subjects scored low on the personality of happy go lucky and intelligence.
2. Statistically significant differences were found in responses of the subjects on the basis of their majors on the personality factors of happy-go-lucky, conscientious, self-sufficient, and intelligence.
3. Statistically significant differences were found in responses of the subjects on the basis of their educational levels, namely, freshmen, sophomore, junior, and seniors on the personality factors of outgoing emotionally stable, assertive, happy go lucky, conscientious, tender-minded, suspicious, self-assured, experimenting, self-sufficient, and intelligence.

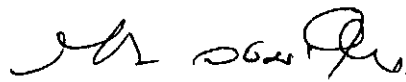
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาบริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

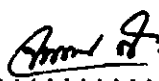
คณะกรรมการควบคุม

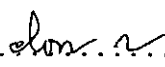

.....ประธาน
(รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

.....กรรมการ
(ดร.จารุวรรณ สุลสุ)

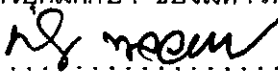
คณะกรรมการสอบ

.....กรรมการ
(รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

.....กรรมการ
(ดร.จารุวรรณ สุลสุ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศ.ดร.พงษ์พรรณ เกศพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยได้รับบริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

บริษัทยาพนธ์ฉบับนี้ถูกล้างไปด้วยดีโดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงศ์ใหญ่ และอาจารย์ ดร.จารุวรรณ สุกุล ใต้กรุณา
ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขสำนวนภาษาเพื่อให้สามารถ
สื่อความหมายได้ดีขึ้น ผู้วิจัยยึดเป็นแนวทางในการวิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณ
ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์ กรุณาให้คำแนะนำในการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ
16 PF พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแบบทดสอบมาใช้
ในการวิจัย และกรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมที่คอยให้คำปรึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับ
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้ง 3 ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะคณบดีคณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความ
กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อ และยังให้ความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการแจกแบบ
ทดสอบให้กับนิสิตพลศึกษา ขอขอบคุณคณะคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณท่านอาจารย์คณะพลศึกษาที่สละช่วงว่างสอนบางช่วงให้
แจกแบบทดสอบให้กับนิสิตพลศึกษา ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบ
ทดสอบ ซึ่งทำให้การวิจัยนี้ถูกล้างไปด้วยดี

คุณประโยชน์ที่พึงได้รับจากบริษัทยาพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบสำหรับมารดา ครู
อาจารย์ทุกท่าน และผู้มีพระคุณโดยเฉพาะพี่มาลิน สุทธิแก้ว ในฐานะวางรากฐานการศึกษา
แก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งเงินทุนการศึกษา

นิตยา แก้วเส็ก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
ความหมายของบุคลิกภาพ	11
การวัดบุคลิกภาพ	15
จุดมุ่งหมายในการวัดบุคลิกภาพ	16
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ	18
ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	19
ลักษณะนิสัย	21
พัฒนาการของบุคลิกภาพ	23
บุคลิกภาพนิสิตพลศึกษา	28
แบบสอบบุคลิกภาพ	31
การสำรวจบุคลิกภาพ	32

	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบ 16 PF	36
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	50
	การหาคุณภาพของ เครื่องมือ	52
	วิธีตอนแบบทดสอบ	52
	การตรวจให้คะแนน	52
	การแปลผล	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	56
	ข้อตกลง เกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	56
	ผลการศึกษาค้นคว้า	56
	บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา	58
	บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาแต่ละวิชาเอก	62
	บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาแต่ละชั้นปี	78

บทที่		หน้า
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	102
	บทย่อ	102
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	102
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	102
	ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
	สรุปผลการศึกษา	104
	อภิปรายผล	105
	ข้อเสนอแนะ	109
	บรรณานุกรม	111
	ภาคผนวก	117
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	118

ใช้การวาง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ของนิสิตพลศึกษา.....	58
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา ในแต่ละองค์ประกอบจำแนกตามวิชาเอก.....	62
4 การเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละ วิชาเอก.....	69
5 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ B สถิติบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก.....	74
6 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ F ความรู้เรื่องของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก.....	75
7 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ G มโนธรรม.....	76
8 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ Q ₂ การพึ่งตนเอง.....	77
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา ในแต่ละองค์ประกอบจำแนกตามชั้นปี.....	78

10	การ เปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละ องค์ประกอบจำแนกตามชั้นปี.....	86
11	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ A การเข้าสังคม ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	91
12	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ B สถิติบุณญา ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	92
13	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ C ความมั่นคงทางอารมณ์ ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	93
14	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ E การกล้าแสดงออก ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	94
15	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ F ความร่าเริง ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	95
16	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ G มริตธรรม ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	96
17	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ I จิตใจอ่อนโยน ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	97
18	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ L ความกระแวง ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	98
19	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ O ความวิตกกังวล ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	99

20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ

Q₁ ความไวอิสระเสรี ของนิสิตพลศึกษา จาแนกตามชั้นปี..... 100

21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ

Q₂ การพึ่งตนเอง ของนิสิตพลศึกษา จาแนกตามชั้นปี..... 101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพ
 ด้านต่าง ๆ ของนิสิตพลศึกษา 59
- 2 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพ
 ด้านต่าง ๆ ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก 63
- 3 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพ
 ด้านต่าง ๆ ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี 79

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้พลเมืองของชาติเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รู้จักคิดและสร้างสรรค์ได้เจริญก้าวหน้า ถ้าพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาดี ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาจะมีส่วนประกอบที่เริ่มต้นด้วย ปรัชญาอันเป็นความเชื่อมั่นและความปรารถนา เป็นอุดมคติและอุดมการณ์อันสูงสุด ซึ่งยึดเป็นหลักในการจัดการศึกษาของรัฐกับผลสัมฤทธิ์ทั้งมวลในตัวผู้เรียน จากนั้นจึงถ่ายทอดความเชื่อมั่นและความปรารถนาออกมาในรูปของหลักสูตร ซึ่งจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาคน ให้มีบุคลิกภาพในทิศทางความเชื่อมั่น และความปรารถนาที่กำหนดไว้ (นิเวศน์ ธรรมรักษ์, 2528 : 1) บุคลิกภาพเป็นเรื่องที่มีความละเอียดลึกซึ้งกว้างขวาง ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย สติปัญญา อารมณ์ ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และการแสดงออก-ซึ่งบุคคลจะแสดงลักษณะ เหล่านี้ออกมาทางพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมนั้นย่อมมีความสำคัญต่อบุคคลทั้งทางกิจการงาน ชีวิตส่วนตัว และสังคม (โรธพันธ์ พานิช, 2528:10) การพัฒนาบุคลิกภาพของคนให้ดีขึ้นนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ

พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่มีมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เปรียบพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้เป็นอย่างดี (พอง เกิดแก้ว, 2518 : 40) รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษา จึงกำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนมาตั้งแต่ พ.ศ.2445 เป็นต้นมา (ชวน หลีกภัย, 2526 : บรรยาย)

นิสิตพลศึกษานั้นควรจะมีบุคลิกภาพเป็นผู้มีสุขภาพดี มีความประพฤติดีงาม นำเอื้อมาใส
 มีบุคลิกภาพน่านิยม มีความสง่า และมีความเป็นมิตร มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและความสามารถ
 ในการพลศึกษาเป็นอย่างดีรู้จักปรับตัวให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์เสมอ มีสมรรถภาพในการเล่นเกมส์
 กีฬาหรือกิจกรรมพลศึกษาได้ดีพอสมควร และมีความสามารถตัดสินใจได้ มีความสามารถในการสอน
 รู้วิธีสอนวิธีการฝึกและรู้วิธีการดำเนินงานพลศึกษา (จรินทร์ ธาณิรัตน์. 2513 : 34) รู้จักปรับตัว
 เข้าถึงสังคมได้ง่าย มีพื้นฐานความรู้กว้างขวาง มีศีลธรรมจรรยาสูง มีกายภาพกำลังใจที่จะสามารถ
 ปฏิบัติงานได้อย่างเข้มแข็งและทนทานยิ่ง (พอง เกิดแก้ว. 2520 : 150) สามารถควบคุมอารมณ์
 ได้เป็นอย่างดี มีความมานะพยายาม สุขุม รอบคอบ สุขภาพสมบูรณ์ สุภาพอ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส
 พูดชัดถ้อยชัดคำ กล้าแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการยอมรับความคิดเห็นที่ถูกต้องควร
 รับผิดชอบในหน้าที่การงาน ไม่เสเพล มีระเบียบวินัยตรงต่อเวลา เสียสละเพื่อส่วนรวม
 รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองยึดมั่นในระบอบการปกครองอันมีสถาบันชาติ ศาสนา และ
 พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมความรักชาติ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้จักหน้าที่ของตน
 เพื่อส่วนรวม มีความเข้าใจการเรียนการสอนและสื่อการเรียนต่าง ๆ (สาอาจ พ่วงบุตร.
 2525 : 2)

ตามสภาพสังคมในระยะเวลาที่ผ่านมา นิสิตพลศึกษาได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง
 ว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะความประพฤติและความสามารถทางวิชาการไม่เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
 ชอบใช้กำลังในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ (ข่าวสารกรมพลศึกษา. 2522 : 12) และชอบใช้วาจา
 ไม่สุภาพ ชอบสร้างอาณาจักรของตนเอง ชอบบงการระคม ชอบสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า และเล่น
 การพนัน ด้วยวิธีพลิกแพลงต่าง ๆ (ข่าวครูไทย. 2526 : 13) และขาดความรู้ความสามารถ
 ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกีฬา ไม่รู้จักกา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งซึ่งมีบทบาทในการผลิต
 บัณฑิตโดยมีนโยบายที่จะมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ เป็นมนุษย์ที่ดี มีศีลธรรม
 มีความรู้และสติปัญญาดี และมีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ (มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ม.ป.ป. : 4-5)

นบุรีวิธีเล่นที่ถูกต้อง (พะยอม แก้วกาเนิน. 2531 : บรรยาย)

คณะพลศึกษามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางพลศึกษา และการกีฬา เพื่อนำไปปฏิบัติงานชีวิตประจำวัน และสามารถนำไปใช้ได้เกิดประโยชน์แก่สังคม
2. เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถทางพลศึกษาให้เล่นกีฬาเป็น ดัดสันและดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ได้ และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้
3. เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะที่ถูกต้องทางสันหนการ จนสามารถนำปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สามารถค้นคว้าวิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นได้
4. เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ เจตคติและปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ตามหลักวิทยาศาสตร์ สุขภาพ สามารถสอนค้นคว้าวิจัยปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การเรียนการสอน การบริหาร และปฏิบัติงานพลศึกษาได้

(แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ . 2532 : 72-73)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์พงษ์ศักดิ์ พลพงษ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำคณะพลศึกษา (22 กรกฎาคม 2534) ซึ่งได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา ว่ายังขาดบุคลิกภาพหลายด้านด้วยกัน เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีจินตนาการในการคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ไม่ดี มีความคิดที่ไม่น่าสนใจ ต่อสภาพสังคมปัจจุบัน และยังมีอีกหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขและปรับปรุงโดยเร็ว และเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของคณะพลศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาให้เหมาะสม, ทั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล ซึ่งได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยที่ซ่อนเร้นภายในและที่มองเห็นได้ชัด มีองค์ประกอบทั้งหมด 16 ด้าน และในแต่ละด้านก็กล่าวถึงบุคลิกภาพที่สอดคล้องกัน เพื่อที่จะได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย ความสามารถ อารมณ์ ทัศนคติ การรับรู้และตอบสนอง ความพอใจ และความรู้สึกทางใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า แบบทดสอบบุคลิกภาพนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้เป็นแนวทาง

ในการวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมทาง พฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตพลศึกษามีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อ ประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาคณะพลศึกษา จานแนกตามวิชาเอกและชั้นปี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิตคณะพลศึกษา จะเป็น ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยในการที่จะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา กำหนดการคัดเลือก และเป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การปรับปรุง ส่งเสริมด้านบุคลิกภาพของนิสิตคณะพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิตคณะพลศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายแนะแนวในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่จะให้ข้อแนะนำแก่นิสิตที่มีความสนใจ ในวิชาชีพของคณะพลศึกษาได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตพลศึกษา สาขา วิชาเอกพลศึกษา วิชาเอกสันตนาการ วิชาเอกสุขศึกษา ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และชั้นปีที่ 4 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 526 คน แบ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเอกพลศึกษา 51 คน วิชาเอกสันตนาการ 22 คน วิชาเอกสุขศึกษา 25 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา 60 คน

วิชาเอกสันตนาการ 32 คน และวิชาเอกสุศึกษา 16 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 วิชาเอกพลศึกษา 73 คน
 วิชาเอกสันตนาการ 39 คน และวิชาเอกสุศึกษา 41 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกพลศึกษา 96 คน
 วิชาเอกสันตนาการ 32 คน และวิชาเอกสุศึกษา 39 คน

2. คำแปรตีความการวิจัย ได้แก่

2.1.1 ชั้นปี จำแนกเป็นชั้นปีที่ ปีที่ 1,2,3 และ 4

2.1.2 วิชาเอก จำแนกเป็นวิชาเอก พลศึกษา, สันตนาการ, และสุศึกษา

3. บุคลิกภาพของนิสิตคณะพลศึกษา ความพึงพอใจองค์ประกอบของ
 เรย์มอนด์ ดี แคทเทิล ซึ่งแบ่งองค์ประกอบลักษณะนิสัยออกเป็น 16 ด้าน คือ

3.2.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

3.2.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

3.2.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางจิตใจ

3.2.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

3.2.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

3.2.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

3.2.7 องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ

3.2.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน

3.2.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง

3.2.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

3.2.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3.2.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

3.2.13 องค์ประกอบ Q₁ คือ ความอิสระเสรี

3.2.14 องค์ประกอบ Q₂ คือ การพึ่งตนเอง

3.2.15 องค์ประกอบ Q₃ คือ การควบคุมอารมณ์

3.2.16 องค์ประกอบ Q₄ คือ ความเครียด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ (traits) ของบุคคลที่แสดงถึงความสนใจ ความรู้สึกและการกระทำของบุคคลนั้น บุคลิกภาพวัดได้จากแบบสอบถามบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Questionnaire) ของเรย์มอนด์ บี แคทเทล ซึ่งจำแนกคุณลักษณะของบุคลิกภาพเป็น 16 องค์ประกอบคือ

1.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

1.1.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (A^+) คือมีลักษณะนิสัยชอบการเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์และปรับตัวได้ดี

1.1.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (A^-) คือมีลักษณะนิสัย ชอบทำอะไรคนเดียว ไม่สนใจใคร ไม่ชอบการแสดงออก ไม่ชอบมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แยกตัวจากผู้อื่น และปรับตัวยาก

1.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

1.2.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (B^+) คือผู้ที่ฉลาด มีสติรอบคอบ เฉลียวฉลาด มีวิจาร์ณาญาณในการแก้ปัญหา และมีความบากบั่น

1.2.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (B^-) คือผู้ที่มีสติปัญญาค่อยๆ ความคิดไม่ทันสมัย ต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคม และไม่มี ความบากบั่น

1.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางจิตใจ

1.3.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (C^+) คือผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง เยือกเย็น ไม่หวั่นไหว ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต ควบคุมตนเองได้

1.3.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (C^-) คือ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ อารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่ายและหงุดหงิด

1.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก ได้แก่

1.4.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (E^+) คือผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ชอบการแข่งขัน ชอบทำตามใจตนเอง ก้าวร้าว และกล้าแสดงออก

1.4.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (E^-) คือผู้ที่มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม ร้อนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ สงบเสงี่ยม เงียบ ระมัดระวังตนเอง และไม่กล้าแสดงออก

1.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

1.5.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (F^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยร่าเริง ชอบ หัวเราะตามสบาย ช่างพูด แจ่มใส เปิดเผย ว่องไว สนุกสนาน และมองโลกในแง่ดี

1.5.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (F^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง เงียบขรึม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิต

1.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

1.6.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (G^+) คือ ผู้ที่มีมโนธรรม มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อ่อนน้อม รอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้

1.6.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (G^-) คือ ผู้ที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ ไม่มีความแน่นอน เขี้ยวซ่า ไม่มีความพยายาม และละเลยต่อหน้าที่

1.7 องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ

1.7.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (H^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะการกล้าเสี่ยง ชอบ ผจญภัย ชอบพบปะผู้อื่น เป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม คล่องแคล่ว มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ชอบการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงตนเอง

1.7.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (H^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะอาย ไม่กล้า หลีกเสี่ยง การเผชิญหน้ากับเพศตรงข้าม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น

1.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน

1.8.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (I^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะจิตใจอ่อนโยน ย่อมโยนไหวง่าย ไม่อ่อนทน ชอบฟังพหู และขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

1.8.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (I^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะจิตใจกล้าแข็ง เชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และมองชีวิตตรงกับความเป็นจริง

1.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง

1.9.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (L^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัย และอิงฉาผู้อื่น

1.9.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (L^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไว้วางใจผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ปรับตัวง่าย และไม่อิงฉาผู้อื่น

1.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

1.10.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (M^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะการแสดงออกแบบ ไม่มีระเบียบ ไม่สนใจต่อกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำการในสิ่งที่ตนเชื่อว่าเป็นจริง

1.10.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (M^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักปฏิบัติ อยู่ในกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำการในสิ่งที่ตนเชื่อว่าเป็นจริง

1.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

1.11.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (N^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์และปรับตัวได้ดี

1.11.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (N^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไม่ทันโลกทันคน ไม่ทันสมัย ตรงไปตรงมา และไม่มีความเห็น

1.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

1.12.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (O^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยและท้อแท้

1.12.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (O^-) คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ใจกว้าง กล้าหาญ ปราศจากความกลัวหรือความวิตกกังวล

1.13 องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี

1.13.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_1^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป

1.13.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_1-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักอนุรักษ์ เกรง
ครัดต่อความเชื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจการศึกษา การวิเคราะห์

1.14 องค์ประกอบ Q_2 คือ การพึ่งตนเอง

1.14.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_2+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง
เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง

1.14.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_2-) คือ ผู้ที่มีลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ร่วมและผู้ตามที่ดี และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น

1.15 องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์

1.15.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_3+) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมอารมณ์ตนเอง
ได้ รู้จักกาลเทศะ มีวินัยในตนเอง สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม

1.15.1 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_3-) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมตนเองไม่ค่อย
ได้ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และทำตามความต้องการ
ของตนเอง

1.16 องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเครียด

1.16.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_4+) คือ ผู้ที่มีความเครียด มีความขัดแย้ง
ในใจ คั่นเค้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ

1.16.1 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_4-) ผู้ที่ชอบหาความสุขสบาย ไม่เคร่งครัด

2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ 16 PF หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพ

ทางร้อยองค์ประกอบของเรย์มอนด์ บี แคทเทิล ชื่อ Sixteen Personality Factor
Questionnaire Form A ซึ่งใช้กับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป เพื่อทดสอบวัดว่าบุคคลจะหาอย่างไรใน
สถานการณ์ที่กำหนดให้ ข้อคำถามมีลักษณะคำถามเป็นสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 187 ข้อ โดย
โดยคุณลักษณะต่าง ๆ 16 ด้าน(องค์ประกอบ)

3. นิสิตพลศึกษา ในวิจัยนี้หมายถึง นิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 และชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ที่กำลัง เรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีของคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517 ในการวิจัยนี้ หมายถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษามีบุคลิภาพแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน
2. นิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา วิชาเอกต่างกัน มีบุคลิภาพแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน
3. นิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา ชั้นปีต่างกัน มีบุคลิภาพแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

ความหมายของบุคลิกลักษณะ, โครงสร้างของบุคลิกลักษณะ, การวัดบุคลิกลักษณะ, จุดมุ่งหมายในการวัดบุคลิกลักษณะ, ปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกลักษณะ, ทฤษฎีบุคลิกลักษณะของแคทเทิล, ลักษณะนิสัย, ลักษณะนิสัยด้านพลัง, การประสานสัมพันธ์ของพลังต่าง ๆ, พัฒนาการของบุคลิกลักษณะ, ขั้นตอนการของบุคลิกลักษณะ, เทคนิคของแคทเทิล, ลักษณะบุคลิกลักษณะที่ดี, บุคลิกลักษณะของนิสิตพลศึกษาแบบทดสอบบุคลิกลักษณะ, การสำรวจบุคลิกลักษณะ

ความหมายของบุคลิกลักษณะ (Personality)

คำว่า บุคลิกลักษณะ ตามความหมายและความเข้าใจของบุคคลทั่วไป หมายถึง ลักษณะท่าทาง การวางตัว ความรู้สึกที่เรามีต่อผู้หนึ่งผู้ใด ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะดี ก็จะทำให้ตัวได้ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นที่ยกย่องในสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาต่างก็ได้ให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ม.ล.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2508 : 348) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะ คือกระบวนแห่งการรวมหน่วยอันหนึ่ง อันประกอบขึ้นด้วย รูปร่าง ลักษณะและพฤติกรรมซึ่งเป็นเครื่องส่งนัยของบุคคลหนึ่งและซึ่งหาให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคนนั้นด้วยอาวาทะ ไม่ใช่ว่าด้วยพฤติกรรมหรือเชาวน์

สุชา จันทน์เอม (2517 : 79) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะ หมายถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคลและวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรม ไม่จำเป็นว่าพฤติกรรมหรือคุณลักษณะเหล่านั้น จะต้องดีหรือไม่ดี ผิดหรือถูก

เดวิด ลอว์เรนซ์ (2519 : 118) ได้สรุปความหมายของบุคลิกลักษณะว่า บุคลิกลักษณะเป็นผลรวมของอาการตอบสนองต่าง ๆ ของร่างกาย และเป็นการพัฒนาในระยะยาว มีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล

ศรียา นิยมธรรม (2520 : 35) ได้กล่าวว่า บุคลิกลักษณะเป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคลเป็นแนวทางของพฤติกรรม และวิธีการปรับตัวของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

ชม ภูมิภาค (2523 : 42) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือการจัดระเบียบของแนวรับต่าง ๆ ขึ้น ได้แก่ หัสนคติ ความเชื่อถือ ค่านิยม อุดมคติ ความรู้ และทักษะ ตลอดจนการทำงานของร่างกายส่วนต่าง ๆ ด้วย

สวนา พรพิณกุล (2525 : 295) ให้ความหมายบุคลิกภาพ ว่าเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของทั้งหมดของบุคคลแต่ละคน ที่สามารถมองเห็นจากภายนอก และซ่อนเร้นอยู่ภายใน เช่น รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง อากัปกิริยา การพูด ความสนใจ หัสนคติ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 447) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือแบบแหล่งลักษณะของบุคคลและวิธีการแสดงออกซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

อลพอร์ท (Allport. 1967 : 263) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคลและเป็นตัวกำหนดการปรับตัวของแต่ละบุคคล

คิงเมเยอร์ (Dinkmeyer. 1967 : 309 - 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพ มีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่าง อันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นับตั้งแต่สภาวะทางความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งที่หวังไว้ในอนาคต ที่สำคัญคือ บุคลิกภาพนั้นคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งปฏิกิริยาตอบสนองที่เขาต้องเผชิญด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปรับตัวของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหา หรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ของชีวิต นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพด้วย

อานาสตาซี (Anastasi. 1968 : 11) มีความเห็นสอดคล้องกับ มิน (Munn. 1966 : 258) ว่าบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นผลรวมของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 502) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของลักษณะทางร่างกาย พฤติกรรม ตลอดจนความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและศักยภาพในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง

แคทเทล (Cattell. 1970 : 2-3) ได้ให้ความหมายบุคลิกภาพว่า เป็นสิ่งช่วยในการทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดได้ บุคลิกภาพ เป็นเรื่องพฤติกรรม ทั้งหมดของบุคคลทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน

แมคคอนเนล (McConnell. 1974 : 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงออก เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม แรงจูงใจ หัสนคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ และเชาวน์ปัญญา

มันซิงเกอร์ (Munsinger. 1975 : 413) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลจากการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม พัฒนาการทางร่างกายกับการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ผลส่วนใหญ่มาจากพันธุกรรม ยีนส์จะเป็นตัวกำหนดพัฒนาการทางเพศ อารมณ์ และความก้าวร้าว

มอร์แกน (Morgan. 1979 : 652) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบที่แตกต่างกันไปในของพฤติกรรมและความคิดซึ่งเป็นคุณลักษณะประจำของแต่ละบุคคล

มอร์ริส (Morris. 1979 : 618) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบของลักษณะต่าง ๆ (Traits) ประจำตัวของบุคคลที่เกี่ยวกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิดและหัตสนคติ

เวอร์นอน (บึงอร ภาภิรมย์ขวัญ. 2526 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Vernon. 1980 : 569) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง โครงสร้างสมมติ (Hypothetical Structure) ภายใต้อาการที่เกิเกิดขึ้นบ่อย ๆ หลาย ๆ พฤติกรรม และเป็นแบบแผนคุณลักษณะ (Characteristic Pattern) ของการกระทำต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

จากความหมายของบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพได้หมายถึงรูปร่างลักษณะ หน้าตา ท่าทาง หรูดทรง หรือการแต่งกายเท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่คนเราแสดงออกมาทางกิริยา ท่าทาง ตลอดจนลักษณะที่บ่งบอกถึงสภาพอารมณ์และจิตใจ ด้านความรู้สึก ความคิดที่แสดงออกทางการกระทำ ทั้งที่เปิดเผย และซ่อนเร้น อันเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของบุคลิกภาพ

โครงสร้างของบุคลิกภาพโดยทั่วไป ประกอบด้วยโครงสร้างใหญ่ ๆ ดังนี้ (เชคสกี วัฒนาสินธุ์. 2520 : 4 - 5)

1. สติปัญญาหรือความสามารถพิเศษ (Intelligence or Ability) เป็นคุณสมบัติทางสมองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าบุคคลแต่ละคนสามารถทำอะไรได้บ้าง ถ้าบุคคลนั้นพยายามจะกระทำแยกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 ความถนัดทางธรรมชาติ เป็นการปฏิบัติที่แสดงถึงขีดความสามารถของบุคคลที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประกอบกิจงานในระยะต่อไป ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น อาจเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้หรือการฝึกทักษะ

1.2 ความสัมฤทธิ์ผล เป็นการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลผู้นั้นได้เรียนรู้อะไรบ้างแล้วในการปฏิบัติงาน

2. อารมณ์ (Temperament) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของจิตใจ ที่ได้ครอบคลุมนิสัยใจคอ เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด ความรู้สึกมั่นใจ ความรู้สึกเศร้า เป็นต้น

3. แรงจูงใจ (Drive or Motive) คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจนี้ กิลฟอร์ด (Guildford) ได้แบ่งไว้ 3 ด้าน คือ

3.1 ด้านความต้องการ (Need) เป็นความปรารถนาอย่างถาวรในสภาวะหรือเงื่อนไขเฉพาะอย่างของบุคคล เช่น ต้องการเป็นจุดเด่น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการความสะดวกสบาย เป็นต้น

3.2 ด้านความสนใจ (Interest) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะติดตามสิ่งเร้าบางอย่าง เช่น การสนทนา งานฝีมือ เป็นต้น

3.3 ด้านเจตคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลที่พร้อมจะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของเขาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนในกรณีที่มีเป้าหมายหรือนโยบายทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เจตคติต่อการคุมกำเนิด

เพศศึกษา การเดินขบวน เป็นต้น ซึ่งเจตคติของบุคคลนี้มักจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการกระทำของบุคคล

4. พฤติกรรมหรือการแสดงออก (Behavior) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าบางอย่าง ไม่ว่าสิ่งเร้านั้นจะเกิดภายในหรือภายนอกกายมาจูงใจ หรือก่อให้เกิดความเครียดอันเป็นผลให้มนุษย์เกิดภาวะที่เตรียมพร้อมเสมอที่จะแสดงพฤติกรรม

การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่วัดได้ยาก เมื่อเทียบกับการวัดในสิ่งอื่น ๆ นักจิตวิทยาได้พยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดบุคลิกภาพ ซึ่งสามารถวัดบุคลิกภาพตามลักษณะที่ต้องการวัดสำหรับวิธีการวัดบุคลิกภาพนั้น ม.ล.คุย์ ชุมสาย ได้กล่าวสรุปไว้ว่า มีอยู่ 5 วิธี คือ (คุย์ ชุมสาย, 2508 : 364 - 367)

1. วิธีการสังเกต การสังเกต เป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนง ตั้งแต่ประสบการณ์อันซับซ้อน อย่างเช่น พฤติกรรมของคนเป็นสิ่งที่สังเกตพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียดถี่ถ้วนมาก เราต้องเลือกสังเกตเพียงพฤติกรรมอันใดอันหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป
2. วิธีการทดสอบ การทดสอบประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ หลายสิบข้อ ที่ผู้ทดสอบตั้งขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่ว ๆ ไป เป็นมาตรฐาน ซึ่งบางข้อเป็นคำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล ความนิยมในลัทธิการเมืองหรือเศรษฐกิจ ความสนใจในสิ่งต่าง ๆ หรือพฤติกรรมที่คนทำเสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ เป็นต้น ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจกับผู้ทดสอบในการตอบคำถามต่าง ๆ เพื่อให้การสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์
3. การประมาณค่า โดยการเลือกลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเครื่องชี้แนะให้บุคลิกภาพเด่นสะดุดตา เช่น ความสงบเสงี่ยม แล้วให้หลาย ๆ คน ช่วยกันประมาณค่าว่าบุคลิกภาพของผู้ถูกประมาณค่าอันนั้นตกอยู่ในขั้นไหน คือมีความสงบเสงี่ยมมากน้อยเพียงใด
4. การวิเคราะห์ตัวเอง คือ การประมาณค่าตัวเอง แบบวิเคราะห์ตัวเองจะเป็นคำถามแบบปรนัย จะมีประโยชน์ในการใช้เลือกอาชีพที่เหมาะสมแก่บุคลิกภาพของคน

5. การสัมภาษณ์มีหลักการคล้าย ๆ กับการวิเคราะห์ตัวเองต่างกันที่ว่า ผู้สัมภาษณ์มาตั้งคำถามให้เราคิดตามเพื่อวิเคราะห์ตัวเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จับบันทึกและประมาณค่าบุคลิกภาพของเขา ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ว่ารู้ว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ

ความที่ได้อ่านมาจะเห็นได้ว่า การวัดบุคลิกภาพได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมเกี่ยวกับผู้ที่ต้องการจะวัด และสิ่งที่จะวัดหรือศึกษา

สุทธิ เจริญสุข (2520 : 248) กล่าวว่า ในการค้นคว้าทางจิตวิทยา มีการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 3 นัย ดังนี้

1. เพื่อความประสงค์ในการทดสอบลักษณะของคน ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือ กระบวนการหรือแบบที่สลับซับซ้อนของความสามารถและลักษณะนิสัยใจคอของบุคคล
2. เพื่อความประสงค์ในการค้นคว้า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นส่วนรวม ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือ บทบาทของชีวิตที่แสดงออกมาและการที่คนอื่นจะประเมินผลหรือตีราคาคนคนนั้น
3. เพื่อความมุ่งหมายในการวาด หรือทดสอบบุคคลตามแนว โรเบิร์ต เจค็ท (Projective) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือ ผลรวมทั้งหมดของสิ่งต่าง ๆ ที่มีพลังของบุคคลอันมีลักษณะไม่ซ้ำแบบใคร

จุดมุ่งหมายในการวัดบุคลิกภาพ

เฟอร์กูสัน (เชคส์คีย์ รัชวาลินส์. 2520 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Ferguson. 1952) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการวัดไว้ 3 ประการด้วยกันคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเพียงคนเดียว (Individual Behavior) เป็นการศึกษาที่พยายามจะอธิบาย ทำนาย และควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเพียงคนเดียว
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมรายกลุ่ม (Group Behavior) เป็นการศึกษาที่พยายามอธิบาย ทำนาย และควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเป็นรายกลุ่ม เช่น พฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของคนไทย คนจีน หรือชาวอเมริกัน เป็นต้น

3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมอันเนื่องมาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่ม (Individual Group Interaction) ซึ่งอาจแยกศึกษาได้ 2 แนวทาง ดังนี้คือ การศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มที่เนื่องมาจากบุคคลที่เป็นสมาชิก (Effect of Individual on Group)

ตามจุดมุ่งหมายที่ เพอร์กูสันเสนอไว้ นั้นเป็นการตั้งจุดมุ่งหมายตามลักษณะของผู้ที่ นักจิตวิทยาต้องการศึกษา. (Subjects) แต่ ไคลน์มันท์ (Kleinmuntz. 1967) ได้จัดแบ่ง จุดมุ่งหมายของการวัดบุคลิกภาพตามลักษณะการประยุกต์ไว้ 4 แนวทางไว้ด้วยกันคือ

1. เพื่อวินิจฉัยโรค (Clinical Diagnosis) เป็นการวัดเพื่อจัดประเภท บุคลิกภาพออกตามลักษณะของโรคจิต แบบต่าง ๆ

2. เพื่อการแนะแนวและจิตบำบัด (Counseling and Psychotherapy) เป็นการประเมินบุคลิกภาพทั้งก่อน ระหว่างและ/หรือภายหลังที่มีการแนะแนวแล้ว ทั้งนี้เพื่อที่จะ แก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพที่มีปัญหา หรือพัฒนาบุคลิกภาพให้มีการปรับตัวดียิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริม คุณลักษณะพิเศษต่าง ๆ ของบุคลิกภาพให้พัฒนาและตรงจุดยิ่งขึ้น

3. เพื่อเลือกสรรบุคคลเข้าทำงาน เป็นการวัดเพื่อคัดเลือกบุคคลให้เข้าทำงาน หรือฝึกงานที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด การกระทำเช่นนี้เป็นการเพิ่มกำลังคน (Manpower) ที่ได้ผลดีทางหนึ่ง

4. เพื่อการวิจัยทางบุคลิกภาพ การสอบวัดตามจุดมุ่งหมายนี้มักจะกระทำก่อน และหลังการทดลอง เพื่อเป็นการประเมินผลของการฝึกหรือการทดลองว่าส่งผลต่อบุคลิกภาพ เช่นไร ตลอดจนเป็นการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยว่าดีมาก-น้อยเพียงใด นอกจากนี้การวิจัยทางบุคลิกภาพยังช่วยหาให้ความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้มารวบรวมสร้างเป็น ทฤษฎี ความรู้ใหม่ ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายที่มีอยู่ในคำนิยาม ดังที่ประมวลมาแล้วทั้งหมดนี้ อาจกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ ความต้องการ ความ นึกคิด ความต้องการ สติปัญญา อารมณ์ หัสนคติ และนำมาใช้พฤติกรรมที่แสดงออกครั้งเดียว หรือ เกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากการแสวงแสลงบทบาทนั้นขึ้นมา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ฉลอง ภิมณรัตน์ (2531 : 29-30) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางกาย รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวคนมาตั้งแต่เกิด
2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ สภาพอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

เกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั้น กาญจนว ศาสตราจารย์ (2524 : 194 - 165) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือแตกต่างกันมีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ตามความเชื่อ หัสนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น
2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแลให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผล และมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ง่ายใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ผิดต่อสังคม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ต่างมีบทบาทที่สำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคล แต่การที่จะแยกให้เห็นอย่างชัดเจนว่าด้านไหนมีอิทธิพลมากหรือ

น้อยนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของบุคคล และวัฒนธรรมที่คนแต่ละคนเกี่ยวข้องกับอยู่เป็นสำคัญ

ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Theories of Personality)

ความคิดเรื่องทฤษฎีบุคลิกภาพนี้ มีความแตกต่างกันมากมาย นักทฤษฎีแต่ละคน มีความเชื่อต่าง ๆ กันไป เพราะแต่ละคนก็นับความสำคัญของคนละอย่าง อบรม สันนิบาต (2520 : 152 - 180) ได้กล่าวถึงกลุ่มนักทฤษฎีบุคลิกภาพทั้งที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในทฤษฎีบุคลิกภาพว่าดังนี้

1. กลุ่มนักทฤษฎีที่มีความเชื่อทางด้านพลังแรงขับ (Dynamic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานมาจากแรงขับภายในบุคคล บุคลิกภาพของบุคคลจะต่างกัน เพราะแรงผลักดันภายในที่ต่างกันนั่นเอง บางครั้งก็จะเป็นการขัดแย้งกันภายในตัวบุคคล (Conflict) ส่วนบุคคลใด จะใช้วิธีการแก้ความขัดแย้งอย่างไร จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงบุคลิกภาพของเขา นักทฤษฎีที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้มี فروมม (Freud)

2. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแยกประเภทของบุคลิกภาพ (Type Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์อาจแยกออกเป็นหมู่หรือพวก นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่สำคัญคือ จุง (Jung) เชลตัน (Sheldon) เครชเมอร์ (Kretschmer)

3. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่า บุคลิกภาพ ก่อเกิดมาจากสังคม สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Social Determinants) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ فروมม (Fromm) และ ไรส์แมน (Riesman)

4. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่า บุคลิกภาพ เป็นส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เห็นว่า การเข้าใจบุคลิกภาพ จะต้องเข้าใจส่วนรวมว่าสามารถแยกส่วนได้ ที่เน้นมากก็คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปได้ อย่างไรก็ดี ถ้าอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นักทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ ร็อดเจอร์ส (Rogers)

และมาสโลว์ (Maslow)

5. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแบ่งบุคลิกภาพตามลักษณะ (Trait Theory) กลุ่มนี้มองบุคลิกภาพในลักษณะย่อย ๆ หลายลักษณะรวมกัน นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีหลายคน เช่น ออลพอร์ท (Allport) กิลด์ฟอร์ด (Guildford) และ แคทเทล (Cattell)

จะเห็นว่ามีทฤษฎีที่อธิบายถึงบุคลิกภาพอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน แต่ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะทฤษฎีบุคลิกภาพของ แคทเทล (Cattell)

ทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell's Factor Theory)

ทฤษฎีของแคทเทล กล่าวได้ว่า เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจาก ทฤษฎีของออลพอร์ท (Allport) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า ลักษณะนิสัยอย่างกว้างขวาง การค้นคว้าของออลพอร์ท ในเรื่องคำจำกัดความของลักษณะนิสัย การแบ่งประเภท ตลอดจนการเน้นความสำคัญของทฤษฎีลักษณะนิสัย ว่าแตกต่างไปจากทฤษฎีการแยกประเภท เช่น แบบของ คาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางรากฐานในการวิจัยค้นคว้า เพื่อหาลักษณะการหาซ้ำ ๆ อันเป็นหัวใจของคำจำกัดความในเรื่องบุคลิกภาพ (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว. 2515 : 1)

แคทเทล (Cattell. 1970 : 320) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า บุคลิกภาพ ว่า "บุคลิกภาพ คือ การยอมรับคำทำนายสิ่งที่บุคคลจะกระทำในสถานการณ์หนึ่ง ๆ " จุดประสงค์ของการค้นคว้าวิจัยการจิตวิทยาในเรื่องบุคลิกภาพคือ การตั้งกฎเพื่อดูการกระทำที่แตกต่างกันในสังคมและในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ บุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของแต่ละบุคคล หมายถึงผลรวมของพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเน้นการศึกษาพฤติกรรมรวม มิได้เน้นเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกวันแต่ละวันเท่านั้น แคทเทล อธิบายบุคลิกภาพในรูปของลักษณะนิสัย (Traits) สามารถจะพบได้ทั่ว ๆ ไปในทุก ๆ คน (Common Traits) และขณะเดียวกัน ลักษณะนิสัยยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล (Unique Traits) ดังนั้นการที่จะเข้าใจทฤษฎีของแคทเทล จึงจำเป็นต้องศึกษาความหมายของลักษณะนิสัย

(Traits) ของอัลพอร์ท ด้วย

ลักษณะนิสัย (Traits)

เนื่องจากแคทเทิลเชื่อว่า บุคลิกภาพเป็นโครงสร้างของลักษณะนิสัยที่ซับซ้อนและมีความแตกต่างกัน ลักษณะนิสัยจึงเป็นมรดกทางสืบทอดของแคทเทิล ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ จำนวนมาก และลักษณะนิสัยเป็นโครงสร้างของจิต (Mental Structure) เป็นตัวอธิบายและแสดงความคงที่ของพฤติกรรม

นอกจากนั้น แคทเทิล ยังได้แบ่งลักษณะของนิสัยออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface Traits) เป็นลักษณะกลุ่มตัวแปรที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนและมีลักษณะร่วมกัน

2. ลักษณะนิสัยต้นตอ (Source Traits) เป็นลักษณะตัวแปรที่ซ่อนอยู่ภายในเป็นตัวกำหนดลักษณะพื้นผิวทั้งหมด

ซึ่งลักษณะนิสัยทั้ง 2 ประเภทนี้ แคทเทิล ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยต้นตอมากกว่าลักษณะนิสัยพื้นผิว เพราะเชื่อว่าลักษณะนิสัยต้นตอเป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อบุคลิกภาพ และจะช่วยในการวินิจฉัยปัญหาทางบุคลิกภาพต่าง ๆ ลักษณะนิสัยพื้นผิวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยต้นตอต่าง ๆ จึงมีความคงที่น้อยกว่าลักษณะนิสัยต้นตอ และลักษณะนิสัยใดก็ตาม เป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมหรือการผสมผสานกันของทั้งสองอย่าง แคทเทิลเชื่อว่า ในขณะที่ลักษณะนิสัยพื้นผิวเป็นตัวแทนของผลรวมขององค์ประกอบดังกล่าวนั้น ย่อมแสดงว่าลักษณะนิสัยต้นตอได้แบ่งแยกออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลจากพันธุกรรมเรียกว่า Constitutional Traits และส่วนที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เรียกว่า Environmental Mold Traits และเมื่อแบ่งลักษณะนิสัยตามรูปแบบที่แสดงออกจะแบ่งได้ 3 แบบ คือ

1. ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อหาบรรลุจุดหมาย

2. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคล

3. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับรูปแบบของการตอบสนอง เช่น ความเร็ว พลัง หรือ การตอบโต้ทางอารมณ์

เนื่องจากแคทเทิล ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยด้านพลังมากกว่าด้านอื่น ๆ จึงได้อธิบายรายละเอียดของลักษณะนิสัยด้านพลังไว้อย่างละเอียด ดังนี้

ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) ประกอบด้วย

1. ทิศนคติ (Attitude) เป็นตัวแสดงตัวแปรด้านพลัง ทิศนคติเฉพาะสถานการณ์หนึ่ง สำหรับบุคคลหนึ่ง คือ การมีความสนใจอย่างแท้จริง และเอาใจใส่อย่างมากต่อสิ่งนั้น

2. หน่วยวัดพลัง (Ergs) เป็นลักษณะนิสัยด้านพลังที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม หน่วยวัดพลังเป็นธรรมชาติของจิตใจและร่างกายที่มีมาแต่กำเนิด เป็นกระบวนการที่แสดงปฏิกิริยา ได้แก่ ความสนใจ การรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแท้จริงมากกว่าสิ่งอื่น การแสดงอารมณ์ต่อสิ่งนั้น และการกำหนดแนวทางเฉพาะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงการคิดหาแนวทางสำรอง (Subsidiation path) ถ้าวิธีแรกไม่สำเร็จหรือหากกล่าวโดยสรุป หน่วยวัดพลังแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

2.1 การตอบสนองการรับรู้ (Perceptual Response)

2.2 การตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional Response)

2.3 การกระทำที่จะไปสู่เป้าหมาย (Instrumental act learning to the goal)

2.4 เป้าหมายที่หาได้พอใจ (The goal satisfaction itself)

3. ความรู้สึกทางใจ (Sentiments) เป็นลักษณะนิสัยต่อด้านพลังที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่คู่กับหน่วยวัดพลังซึ่งแตกต่างกับความรู้สึกทางใจ เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือองค์ประกอบทางด้านจิตวิทยา นำใช้สิ่งที่คิดตัวมาแต่กำเนิด ความรู้สึกทางใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแนบแน่น และแสดงความรู้สึกหรือ

ปฏิกิริยานี้แบบที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเกิดจากการรวบรวมทัศนคติที่มีต่อสถาบันทางสังคม หรือต่อบุคคลที่เคยประสบมาในชีวิต ความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองนี้เป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญในทฤษฎีของแคทเทิล เพราะทัศนคติเกือบทั้งหมดสะท้อนให้เห็นความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองในระดับที่น้อยมากก็น้อย ทั้งตนเองเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

การประสานสัมพันธ์ของพลังต่าง ๆ (Dynamic Lattice)

เป็นการจัดระบบโดยวิธีการที่ซับซ้อนในโครงสร้างของความคิดและแรงจูงใจในลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) หรือกล่าวได้ว่าลักษณะนิสัยต่าง ๆ จะมีการประสานสัมพันธ์กัน แคทเทิลเชื่อว่าความคิดของ เมอร์เรย์ (Murray) ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการต่าง ๆ ซึ่งจะหาหน้าที่ควบคุมและทำให้เกิดลักษณะนิสัยอื่น ๆ ตามมาก่อนที่จะบรรลุเป้าหมาย แคทเทิลย้ำว่า นักทฤษฎีบุคลิกภาพต้องไม่เพียงแต่สามารถอธิบายและวัดลักษณะนิสัยชนิดต่าง ๆ ของบุคคลได้เท่านั้น แต่จะต้องอธิบายได้ว่าลักษณะนิสัยเหล่านั้นมีการประสานสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะเมื่อทราบแล้วก็จะช่วยให้สามารถหาความสัมพันธ์และสาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการประสานสัมพันธ์กันของความสนใจ ทัศนคติ อารมณ์ ฯลฯ

พัฒนาการของบุคลิกภาพ

แคทเทิล ศึกษาพัฒนาการของบุคลิกภาพ 2 วิธี คือ

1. ศึกษาพัฒนาการทางกายและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลร่วมกัน
2. ศึกษาจากวุฒิภาวะและการเรียนรู้

แคทเทิลศึกษากับเด็กและผู้ใหญ่โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เหมือนกันในคนที่อายุต่างกัน สรุปแล้วสิ่งที่อิทธิพลต่อพัฒนาการของบุคลิกภาพในความคิดของแคทเทิล ได้แก่ พันธุกรรม การเรียนรู้ วุฒิภาวะ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยครอบครัวมีอิทธิพลมากที่สุด

กัมมการณ์การของบุคลิกภาพ (Stage of Personality Development)

แคทเทล (Cattell, 1950 : 618 - 619) แบ่งกัมมการณ์การ ดังนี้

1. ระยะแรกเกิด - 5 ขวบ ระยะนี้ แคทเทลมีความเห็นสอดคล้องกับ فروยด์ ที่ว่า ระยะนี้เป็นระยะที่ถูกกำหนดโดยความขัดแย้งต่าง ๆ และเป็นระยะสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. ระยะ 6 - 13 ปี เป็นระยะที่เปลี่ยนความสนใจ ความรักที่มีต่อบิดามารดา ไปสู่กลุ่มเพื่อน เป็นระยะที่ปราศจากความกังวลใจ และเป็นช่วงของการพัฒนาอีโก (Ego) ให้เข้มแข็ง
3. วัยรุ่น (14 - 24 ปี) แคทเทลกำหนดระยะเวลาวัยรุ่นนี้ยาวนานกว่า นักจิตวิทยาคนอื่น ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างมาก ทั้ง เด็กหญิง และ เด็กชาย เป็นระยะที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความมั่นคงต่อตัวทางสังคม มีความเข้าใจในเรื่องเพศ และมีความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสาเหตุความขัดแย้งมาจากต้องการอิสระจากบิดา มารดา ต้องการประกอบอาชีพอย่างประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตนเอง นอกจากนั้น เนื่องจากการไม่ได้รับความพึงพอใจที่จะทำให้เพศตรงข้ามประทับใจ และการไม่ได้รับความมั่นคงทางจิตใจ ถ้าหากวัยรุ่นสามารถผ่านความขัดแย้ง เหล่านี้ได้ก็จะทำให้เกิดบูรณาการและเกิดความพึงพอใจในบทบาทของตน
4. วัยผู้ใหญ่ (25 - 55 ปี) เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพมีน้อย แม้จะมีความเสื่อมของร่างกายก็ตาม เช่น มีปัญหาเรื่องการฟัง การมองเห็น การเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์ บุคคลในวัยนี้ต้องปรับตัวเมื่อพบความจริงว่าความฝัน และทะเยอทะยานหลาย ๆ อย่างในวัยรุ่นนั้นตรงความต้องการ เมื่อใกล้จะสิ้นสุดวัยนี้จะเป็นระยะมีแนวโน้มความสนใจในกิจกรรมทางเพศเพิ่มขึ้น
5. วัยชรา (56 ปีขึ้นไป) เป็นระยะที่มีความเสื่อมอย่างรวดเร็วในหลังร่างกาย แคทเทลกล่าวว่า ลักษณะนิสัยของบุคคลในวัยชราประกอบด้วย ความกังวลในเรื่องการเงิน ความกังวลในเรื่องสุขภาพ มีความรู้สึกล้มเป็นที่ยึด รู้สึกโรคเคี้ยว อ้างว้าง รู้สึกสงสัย นอนไม่หลับ

ความสนใจแคบ สูญเสียความจำ ยึดมั่นในความคิดของตน พูกรับเรื่องอดีต เอาใจใส่ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ มีความรู้สึกไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง และวิตกกังวล มีความรู้สึกผิด กิจกรรมทางเพศลดลงแต่ความสนใจในเรื่องเพศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในผู้ชาย นอกจากนี้ก็มีแนวโน้มจะเบี่ยงเบนระบอบ ไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือกับสังคมลดลง

ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่าทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิลจะให้ความสำคัญต่อลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล ซึ่งลักษณะนิสัยนี้จะประกอบด้วยลักษณะนิสัยพื้นผิว และลักษณะนิสัยคั่นคอ โดยแคทเทิลจะให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยคั่นคอว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคลิกภาพของบุคคล

เทคนิคของแคทเทิล (Cattell's Technique)

แนวความคิดของแคทเทิลมีลักษณะเป็นความคิดเชิงประจักษ์ กล่าวคือ ได้มาจากการเก็บข้อมูลอย่างกว้างขวางเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการพัฒนาแบบทดสอบทางสถิติโดยเพื่อหาองค์ประกอบทางสถิติโดยดูว่าในบรรดาการกระทำทั้งหลายของมนุษย์นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง แนวความคิดนี้ สเปียร์แมน (Spearman) ได้เป็นผู้บุกเบิกมาก่อน เขากล่าวว่า ถ้ามีแบบทดสอบที่สมมุติกันว่ามีความเกี่ยวข้องกัน หรือวัดความสามารถเชิงเดียวกันแล้ว คะแนนที่ได้เมื่อนำมาวิเคราะห์จะปรากฏเป็น 2 แบบ คือ แบบแรกเป็นองค์ประกอบทั่ว ๆ ไป (General Factor) และแบบที่สองเป็นองค์ประกอบเฉพาะ (Specific Factor) ต่อมาในปี 1931 เทอร์สโตน (Thurstone) ได้นำวิธีการของสเปียร์แมน มาดัดแปลงเรียกว่า Multiple Factor Analysis ซึ่งทำให้การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ได้รับการยอมรับและมีการค้นคว้ากันอย่างกว้างขวาง

แคทเทิล ได้ใช้ Factor Analysis ในการชี้ความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ กระบวนการของ Factor Analysis มีดังต่อไปนี้

1. เก็บข้อมูลจำนวนมากจากกลุ่มตัวอย่างหรือบุคคลจำนวนมาก ข้อมูลจำนวนมากนี้ควรจะได้มาจากหลายสภาพการณ์

2. เมื่อได้คะแนนเหล่านี้มาจะมีการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อหาองค์ประกอบหรือแหล่งของความแปรปรวนของคะแนน

3. องค์ประกอบของความแปรปรวนนี้จะใช้เป็นคำอธิบายถึงการที่คะแนนแต่ละชุดว่า มีพื้นฐานจากอะไร

4. นอกจากการที่จะได้องค์ประกอบเหล่านี้มาแล้ว ยังให้คำตอบได้ว่า องค์ประกอบใดมีอิทธิพลต่อคะแนนที่ได้มาน้อยเพียงใด

อาจจะกล่าวได้ว่า การวิจัยของแคทเทิลนั้น เป็นการวิจัยที่เน้นไปในการหาองค์ประกอบร่วมในการอธิบายพฤติกรรม (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว. 2515 : 2) นอกจากนี้ แคทเทิลได้กำหนดวิธีการแยกข้อมูลต่าง ๆ ออกมาเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. บันทึกประวัติส่วนตัว (Life Record หรือ L-Data) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ในชีวิตประจำวันจะเป็นการบันทึกของบุคคลอื่นที่รู้จักบุคคลนั้น ๆ เป็นอย่างดี เช่น ระดับการศึกษาได้จากการบันทึกของโรงเรียน หรือจำนวนครั้งของการประสบอุบัติเหตุ ได้จากการบันทึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น เป็นพฤติกรรมภายนอก

2. การรายงานผลด้วยตนเอง (Self - Rating Questionnaire หรือ Q - Data) ได้แก่ แบบทดสอบที่บุคคลนั้นประเมินค่าความประพฤติของตนเอง แสดงลักษณะของจิตใจ ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมภายนอกที่ได้จาก L - Data

3. แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test หรือ T - Data) เป็นแบบทดสอบที่สำรวจพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์พิเศษ และประเมินค่าเป็นตัวเลข

แคทเทิลใช้วิธีการดังกล่าววิเคราะห์องค์ประกอบลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพโดยการจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ลักษณะนิสัยซึ่งมีเป็นจำนวนมาก จนได้เป็นกลุ่มลักษณะนิสัยขึ้นแล้ว จำนวน 35 กลุ่ม แล้วใช้วิธี L - Data และ Q - Data วิเคราะห์องค์ประกอบจนเหลือองค์ประกอบของลักษณะนิสัย 16 องค์ประกอบ จึงทำให้สัญลักษณ์และคำนิยามใหม่และนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) ซึ่งครอบคลุมลักษณะนิสัยทั้ง 3 ด้าน คือ ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ ด้านอารมณ์ และด้านหลัง

ลักษณะบุคลิกภาพที่ดี

คาเนกี (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. 2520 : 128 - 129 ; อ้างอิงมาจาก Carnechy. n.d.) ผู้ประสบความสำเร็จทางธุรกิจอันยิ่งใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ได้ถือเอาบุคลิกภาพเป็นความสำคัญสิ่งแรกที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ การเป็นบุคคลที่ชื่นชมยินดีของบุคคลอื่น ๆ นั้น ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้เข้าถึงจิตใจคน
2. มีจุดมุ่งหมายอันแน่นอน ทหาอะไรก็ทางจริงจัง
3. มีการแต่งกายที่เหมาะสม
4. มีท่าทีและกิริยาอาการ เคลื่อนไหวที่ดี
5. น้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง
6. มีความลึกลับซื่อ
7. รู้จักใช้ถ้อยคำพูดเหมาะสมกับกาละเทศะ เหมาะแก่ผู้ฟัง
8. เป็นคนคงเส้นคงวา
9. มีอารมณ์ขัน
10. ไม่เห็นแก่ตัวมาก เกินไป
11. แสดงสีหน้าเป็นมิตรกับคนทั่ว ๆ ไป
12. นึกคิดในแต่ในส่วนที่ดี
13. มีความกระตือรือร้น
14. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์แข็งแรงดี
15. มีปฏิภาณไหวพริบ
16. มีศิลปะในการคบหาสมาคมกับคนและเพื่อนร่วมงาน
17. มีความรู้รอบตัวอย่างดี
18. เป็นนักฟังที่ดี
19. มีศิลปะในการพูด พูดด้วยความจริงใจ

20. มีศิลปะในการดึงดูดใจผู้พบเห็น

นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ได้ร่วมกันให้รายละเอียดของบุคลิกภาพงาม (ศิริลักษณ์ มณรมย์. 2527 : 21 ; อ้างอิงมาจาก สุทธิ เจริญสุข. 2523 : 16) ดังต่อไปนี้

1. ความร่าเริง แจ่มใส สดชื่น
2. ความประณีต เรียบร้อย
3. ความเป็นมิตร
4. ความพอใจ ความเป็นผู้มีความรู้สึก เป็นสุขใจ
5. ความอยากช่วยเหลือคนอื่น
6. ความไม่เห็นแก่ตัว
7. ความมีอารมณ์ขัน สนุกสนาน
8. ความรอบคอบ ระมัดระวัง ไคร่ครวญ ไคร่ตรอง
9. ความมานะ อดทน จิตใจมั่นคง กระหายอยากรู้
10. ความเป็นผู้มีจังหวะจะโคน ทำอะไรถูกตามเวลา สถานที่ มีสง่างาม

บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา

จรินทร์ ธาณรัตน์ (2513 : 34) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. สุขภาพดี
2. ความประพฤติดีงาม น่าเลื่อมใส
3. มีบุคลิกภาพที่น่านิยม มีความสง่า และความเป็นมิตร
4. มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและความสามารถในการพลศึกษาเป็นอย่างดี
5. เป็นผู้รับรู้งานตัวเองให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

6. มีสมรรถภาพในการเล่นเกมส์กีฬาหรือกิจกรรมพลศึกษาได้ดีพอสมควร
และมีความสามารถตัดสินใจได้ด้วย

7. มีความสามารถในการสอน รู้วิธีสอน วิธีการฝึก และรู้วิธีการดำเนินงาน
พลศึกษาได้ดี

ทอง เกิดแก้ว (2520 : 150) ได้ให้ความเห็นทั่วๆไปดังนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ง่าย
2. มีพื้นฐานความรู้กว้างขวาง
3. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่จะเป็นผู้สอนพลศึกษา
4. มีศีลธรรม จรรยาสูง
5. มีภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเข้มแข็ง

และทนายอื่น

บุญมา พินงาม (2520 : 45) ได้ให้ความเห็นดังนี้

1. มีสุขภาพดี และมีทักษะที่เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ
2. มีความเชื่ออย่างจริงใจว่า พลศึกษาเป็นโปรแกรมใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับ

เพียงแต่การเล่นเกมส์และการเข้าร่วมกีฬาต่าง ๆ

3. มีความกระหาย ใครที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาแนวความคิดทาง
ด้านอาชีพต่าง ๆ

4. ฝหาสิ่งที่จะส่งเสริมตนเองให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
5. ลักษณะท่าที และมีเสน่ห์ในการดึงดูดความสนใจของสังคม ช่วยให้การ

การหาการต่าง ๆ สัมฤทธิ์ผล

6. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีเหตุผล
7. ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล

จรรยา แก่นวงษ์คำ (2523 : 57) ได้กล่าวไว้ว่า

1. มีความศรัทธาในตนเองและให้เกียรติผู้อื่น
2. บำเพ็ญตนให้เหมาะสม มีความประพฤติดี
3. เสียสละและรับผิดชอบในหน้าที่การงานทั้งปวง
4. รักษาชื่อเสียงของหมู่คณะด้วยกัน
5. รู้จักมีอัธยาศัยและพยายามสร้างฐานะของตนเอง
6. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ และไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
7. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 47 - 52) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญได้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาพลศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจในหลักการและปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง สามารถเข้าใจลักษณะและความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของแต่ละคน สามารถจัดกิจกรรม ประสบการณ์ วิธีการสอน วิธีการจัดและประเมินผล การพัฒนาการเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2. เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง โดยปฏิบัติดังนี้คือ

2.1 เป็นผู้อยากรู้ อยากเห็น ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ในวิชา

พลศึกษา

2.2 มีความภาคภูมิใจและจงรักภักดีต่อวิชาชีพพลศึกษาเสมอ

2.3 อุทิศตนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลการเรียนด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2.4 หาคอนให้เป็นที่ประโยชน์ต่อวิชาชีพพลศึกษา

2.5 ยึดมั่นในวิชาชีพพลศึกษา

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในความรู้ความรับผิดชอบสูง ทั้งในชั้นเรียน และผลซึ่งอาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ

4. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น สามารถปรับปรุงวิธีการสอน ให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

5. เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีสุขภาพสมบูรณ์ รวมทั้งการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเวลา การออกกำลังกายเป็นประจำ

จากการที่ได้มีผู้กล่าวถึงบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษามาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าทุกคนมีความต้องการที่จะให้นิสิตพลศึกษาเป็นผู้มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีความเป็นผู้นำ สามารถเข้ากับสังคมได้ สามารถควบคุมอารมณ์ เป็นผู้มีระเบียบวินัย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กล่าวสรุปมาแล้วข้างต้นก็จะเห็นว่าควรจะนำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF มาใช้ในการวิจัยนี้ได้ เพราะแบบทดสอบนั้นมีถึง 16 ด้านซึ่งสามารถควบคุมพฤติกรรมทั้งหมดได้อย่างละเอียด และมีคำแนะนำที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมต่อไป

แบบสอบบุคลิกภาพ

แบบสอบบุคลิกภาพเป็นเครื่องมือที่วัดลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ หัสนคติ การปรับอารมณ์ ฯลฯ ซึ่งแตกต่างไปจากความสามารถ แบบวัดบุคลิกภาพในระยะแรกใช้การตรวจสอบคนไข้ด้วยวิธีจิตผูกพันเส้นของแครปลิน (Kracpelin) ภายหลังได้รับการตรวจสอบตอบสนองคำกระตุ้นที่คัดเลือกเป็นพิเศษแต่ละคำ ด้วยคำพูดที่พูดขึ้นในจิตคำแรก แบบสอบบุคลิกภาพที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ยังมีหลายร้อยฉบับ แต่ที่นิยมมากเป็นพิเศษคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ และเทคนิคการฉายออก (Projective Techniques) ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดบุคลิกภาพที่รู้จักกันดีที่สุดและใช้กันมากที่สุด (ประชุมสุข อาชาวบำรุงและคณะ 2519 : 437) ลักษณะแตกต่างที่สำคัญในเทคนิคการฉายออก คือ งานที่ส่งให้ผู้รับการทดสอบทำเป็นงานที่ไม่มีโครงสร้างอนุญาตให้ผู้ตอบตอบตามใจจำกัด เพื่อให้ผู้ตอบเนื้อหาขอแบบสอบถามตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น จะสะท้อนให้เห็นถึง การทำหน้าที่ทางจิตขั้นมูลฐานของผู้รับการทดสอบ ให้นัยลักษณะความคิด ความต้องการ ความกังวลใจ และความขัดแย้งออกมา (ประชุมสุข อาชาวบำรุงและคณะอื่น ๆ. 2519 : 522)

การสำรวจบุคลิกภาพ

แคทเทิล ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพจากบุคคลหลายประเภทในวัยต่าง ๆ กัน เป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การประมาณค่า เป็นต้น ในการทดสอบเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพหลาย ๆ อย่าง แล้วนำเอาคะแนนจากการทดสอบเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพโดยการจัดกลุ่ม และวิเคราะห์องค์ประกอบ

วิธีการสำรวจบุคลิกภาพโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของ แคทเทิล มี 3 วิธีคือ

1. การบันทึกประวัติ (Life record) หรือ L-data จะได้ข้อมูลจากการวัดพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เช่น บันทึกของทางโรงเรียน และทางกฎหมาย เป็นต้น
2. การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire data) หรือ Q-data เป็นข้อมูลที่ได้จากบุคคลโดยตรง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือการให้ตอบแบบสอบถามคะแนนที่ได้จะแสดงให้เห็นอุปนิสัยค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งแบบทดสอบ 16 PF ก็เป็นวิธีการหนึ่งในการเก็บข้อมูลโดยวิธีการนี้
3. การทดสอบ (Objective test) หรือ T-data เป็นข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทางจิตวิทยา

จากการวัดพฤติกรรมทั้ง 3 วิธี ทำให้แคทเทิลค้นพบลักษณะนิสัยค่านิยมประมาณ 20 ชนิด แคทเทิล ได้จัดแบ่งเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่ A, B, C, D, E..... ในระยะต่อมา ปรากฏว่ามีความคล้ายคลึงกันบางองค์ประกอบ จึงรวมองค์ประกอบเสียใหม่เหลือองค์ประกอบพื้นฐานเพียง 16 ลักษณะ ซึ่งต่อมาแคทเทิลนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test)

จะเห็นว่า ในการสำรวจบุคลิกภาพนั้น มีวิธีการในการสำรวจหลายวิธีด้วยกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สำรวจ และความเหมาะสมกับผู้รับการสำรวจ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย เลือกใช้วิธีการสำรวจโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เพราะเป็น

แบบทดสอบที่สามารถบอกได้ว่า นิสิตพลศึกษามีลักษณะนิสัยอย่างไร และมีคุณลักษณะเด่นของลักษณะนิสัยในด้านใดบ้าง ซึ่งคุณลักษณะใดแต่ละองค์ประกอบ สามารถอธิบายเป็นผู้ที่ได้คะแนนสูง (+) และคะแนนต่ำ (-) ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

1.1 ผู้ที่ได้คะแนน (A^+) คือ มีลักษณะนิสัยชอบการเข้าสังคมปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์และปรับตัวได้ดี

1.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (A^-) คือ มีลักษณะนิสัย ชอบทำอะไรคนเดียว ไม่สนใจใคร ไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แยกตัวจากผู้อื่น และปรับตัวยาก

2. องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

2.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (B^+) คือ ผู้ที่ฉลาด มีสติรอบคอบ เฉลียวฉลาด มีวิจยารณาญาณในการแก้ปัญหา และมีความบากบั่น

2.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (B^-) คือ ผู้ที่มีสติปัญญาค่อยๆ ความคิดไม่ทันสมัยต่อการเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคม และไม่มีความบากบั่น

3. องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์

3.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (C^+) คือ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง เยือกเย็น ไม่หวั่นไหว ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต ควบคุมตนเองได้

3.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (C^-) คือ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำอารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิด

4. องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

4.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (E^+) คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ชอบการแข่งขัน ชอบทำตามใจตนเอง ก้าวร้าว และกล้าแสดงออก

4.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (E^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม ร่อนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ สงบเสถียร เยือกเย็น ระมัดระวังตนเอง และไม่กล้าแสดงออก

9.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (L^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไว้ว่างจากผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ปรับตัวง่าย และไม่อิงฉ้อผู้อื่น

10. องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

10.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (M^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะการแสดงออกแบบ ฝัน ระเบียบไม่สนใจต่อกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำการในสิ่งที่เป็นจริง

10.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (M^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักปฏิบัติ อยู่ในกฎเกณฑ์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำการในสิ่งที่เป็นจริง

11. องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

11.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (N^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสมนัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี

11.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (N^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไม่ทันสังเกตไม่ทันคน ไม่หันสมนัย ตรงไปตรงมา และไม่มีเล่ห์เหลี่ยม

12. องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

12.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (O^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และหือแหว่ง

12.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (O^-) คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ใจกว้างกล้าหาญ ปราศจากความกลัวหรือความวิตกกังวล

13. องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี

13.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_1^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนองการارضัตินิยม และเป็นนักปฏิรูป

13.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_1^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักอนุรักษ์ เคร่งครัดต่อ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจการคิด การวิเคราะห์วิจารณ์ และไม่ชอบการارضัตินิยม

14. องค์ประกอบ Q_2 คือ การพึ่งตนเอง

14.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_2^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง คัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง

14.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_2^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ร่วมและผู้ตามที่ดี และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น

15. องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์

15.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_3^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมอารมณ์ตนเองได้ รู้จักกาลเทศะ มีวินัยในตนเอง สงวนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม

15.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_3^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และทำตามความต้องการของคนเอง

16. องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเครียด

16.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_4^+) คือ ผู้ที่มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ

16.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_4^-) คือ ผู้ที่ชอบทำตามสบาย ไม่เคร่งครัด ไม่วิตกกังวล ใจเย็น ไม่คับข้องใจ ผ่อนคลาย และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบ 16 PF

งานวิจัยบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบ 16 PF ในต่างประเทศ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในต่างประเทศได้ มีการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพดังกล่าวในการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยที่ใช้แบบทดสอบ 16 PF ในต่างประเทศมาเสนอดังต่อไปนี้

แคทเทล (Cattell. 1957) ได้อ้างถึงงานวิจัยบุคลิกภาพของครู ซึ่งวิจัยโดย อี.ฮาเวอร์แลนด์ (E. Haverland) แห่งฮิลินอยส์ โดยที่ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ แคทเทล ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างครูระดับประถม และมัธยม 59 คน ผลการวิจัยพบว่ามีครูมีบุคลิกภาพค่อนข้างสูง ในด้าน (A^+) คือ เป็นบุคคลที่เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย รองลงมาคือ ด้านกล้าสังคม (H^+) มีอารมณ์มั่นคง (C^+) และค่อนข้างมีคุณธรรม (B) และได้คะแนนน้อยในด้าน ชื่อตรงต่อหน้าที่ (G^-) ความหวาดกลัว (L^+) และด้านชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดี อาศัยกลุ่ม (Q_2^-)

แคทเทล (Catte. 1957 : 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ นักเรียนฝึกหัดครู 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ โดยใช้แบบสอบถาม Sixteen Personality Factor - Questionnaire ของ Cattell ในการศึกษาครั้งนี้ ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในด้านการสอนของครู ว่าครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องทำคะแนนได้สูง ในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน Super Ego เข้มแข็ง (G) และมีการพัฒนาความรู้สึกทางใจของตนสูงกว่าปกติคือ ความคุมตนเองได้ (C_3^+) ได้คะแนนต่ำ ในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านเครื่องเครียด (F^+) ตรงไปตรงมา (N^+) และมี Ego ไม่เข้มแข็งคือ อารมณ์อ่อนไหว (C^-)

ต่อมาในปี 1964 แคทเทล และเอเบอร์ (Cattell and Eber. 1964 : 28) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้มีอาชีพครูระดับประถมและมัธยมศึกษาในฮิลินอยส์ 59 คน โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF. จากแผนภูมิรูปเส้นที่แสดงผลไว้ ปรากฏว่า ครูมีคะแนนในองค์ประกอบ A, C, H และ I สูงกว่าระดับกลางอย่างเห็นได้ชัด มีคะแนนในลักษณะ B, F, Q_3 , Q_4 สูงกว่าระดับกลางเพียงเล็กน้อย บุคลิกภาพลักษณะอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนที่ได้นี้ แสดงว่า ครูมีบุคลิกภาพที่เห็นได้ชัดในด้านชอบออกสังคม (A^+) และอารมณ์มั่นคง (C^+) กล้าสังคม (H^+) ใจอ่อน (I^+) มีระดับสติปัญญาสูงกว่าระดับกลางเล็กน้อย (B^+) และมีบุคลิกภาพที่ค่อนข้างจะหาตามสบาย (F^+) ควบคุมตนเองได้ (Q_3^-) เครื่องเครียด (Q_4^-) ไม่หาตามาก (Q^-) ไร้ใจคน (L^-) ประสาทมั่นคง (O^-) เป็นอนุรักษ (Q_1^-) และอาศัย

กลุ่ม (Q_2^-) แต่ลักษณะทั้ง 8 นี้อยู่ในระดับปกติปานกลาง

โซโลแมน (Soloman. 1967 : 140) ได้ศึกษาตัวแปรบุคลิกภาพและทัศนคติของนักเรียน ครู ซึ่งสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียน และการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าศึกษามีจำนวน 155 คน ชาย 78 คน หญิง 77 คน มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 20-53 ปี ทำกำลังศึกษาอยู่ในแคว้นยอร์กเชียร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 6 อย่าง ได้แก่ Sixteen Personality Factor Questionnaire, Oliver's Survey of Opinion About Educator Eysenck's M Mondeley Personality Inventory, Objective Test Battery ในการประเมินค่า และให้เขียนอัตชีวประวัติของตนเอง ผลปรากฏว่า ครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องมี

1. ความคงที่ทางอารมณ์ เมื่อประสบสถานการณ์อันวุ่นวายของเด็ก เป็นประจำ
2. มีบุคลิกภาพแสดงตัว (Extrovert)
3. มีความสามารถทางสังคม (Sociability)
4. มีความร่าเริงแจ่มใส (Cheerfulness)

สตาร์ท (Start. 1968 : 14-20) ศึกษาบุคลิกภาพของครู วิทยาส์ครูใหญ่และครูช่วยสอน (Assistant Teachers) รวม 38 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในประเทศอังกฤษ ตามแบบสอบถาม 16 PF. ของ Cattell และครูใหญ่ ประเมินความสามารถในการสอนของครูช่วยสอน 9 ด้านด้วยกัน ผลปรากฏว่าครูช่วยสอนที่มีเส้นกราฟ (Profiles) แตกต่างจากเส้นกราฟของครูใหญ่มาก มักจะได้รับการประเมินในด้านความสามารถและด้านสังคมสูง ส่วนครูที่ได้รับการประเมินค่าต่ำสุดสำหรับการสอนมัก เป็นคนหนักแน่น มีความเชื่อมั่นตนเอง มีความคิดที่ทันสมัย ซึ่งลักษณะเหล่านี้แสดงถึงแนวโน้มที่จะไม่ยอมขึ้นกับครูใหญ่

เฮนจัม (Henjum. 1969 : 143 - 147) ศึกษา นักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยมินิโซต้า จำนวน 78 คน ซึ่งฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล 45 แห่ง วิทยาส์แบบทดสอบ 16 PF. Form A และ B เมื่อการฝึกสอนใกล้จะสิ้นสุดลง ผลการศึกษาพบว่า

คุณลักษณะบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักศึกษาครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ (C^+) มีความอิสระเสรี (Q_1^+) ชอบสังคม (A^+) มีความควบคุมอารมณ์ได้ (Q_3^-) ส่วนนักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีความสติปัญญาดี (B^+) และมีความกระตือรือร้น และเฮนจัมยังได้ชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือ 16 PF. เป็นเครื่อง เครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการค้นหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของครูที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บริดจ์วอเตอร์ (Bridgewater. 1984 : A) ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิชาใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ 3 ชนิด การศึกษา พบว่า เครื่องแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF. เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้มากที่สุดในการตรวจสอบบุคลิกลักษณะของผู้สมัครเข้าทำงานครู

กิติมา ปรีดีดิลา (Kitima Preededilok. 1972 : 60 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่มีก่อนวัตรกรรมทางการศึกษา ซึ่งมีตัวแปรคือ อายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน วิชาใช้แบบสำรวจทัศนคติด้านวัตรกรรมทางการศึกษาของ คาร์นี (Carnie) และใช้แบบสอบถาม 16 PF. ของ แคทเทล (Cattell) วัดทางด้านบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า

1. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญขององค์ประกอบทางด้านบุคลิกภาพ 13 ด้าน ระหว่างครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษา แต่ในอีก 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ A (สำรวจ - ชอบออกสังคม องค์ประกอบ C (อารมณ์อ่อนไหว - อารมณ์มั่นคง) และองค์ประกอบ I (จิตใจเข้มแข็ง - ใจอ่อน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างตัวแปรด้านอายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอนทางด้านทัศนคติที่มีก่อนวัตรกรรมทางการศึกษา

เคนนี และเคนนี (Yawvapa Tejagupta. 1987 : 23 ; citing Kenney and Kenney. 1982 : 152 - 153) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนครู วิชาใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF. ผลการวิจัยพบความแตกต่างที่มีลักษณะเป็น

ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพเป็นกลุ่มดังนี้

1. ครูมีความรอบคอบ พากเพียร อารมณ์มั่นคงและยึดกฎระเบียบและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่มากกว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
2. ครูมีความเป็นนักปฏิบัติ ประเพณีนิยม และกังวลในการทำสิ่งถูกต้องมากกว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
3. ครูชอบวิพากษ์วิจารณ์ เสรีนิยม มีเสรีในการคิดและอดทนต่อความลำบากและการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ต่อมา เขาวภา เกษะคุปต์ (Yawvapa Tejagupta. 1987 : 76-77) ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของครูอนุบาลและความพึงพอใจในงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในรัฐอิลลินอยส์ ศึกษาระบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF.From A และ Job Descriptive Index (JDI) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันจริงระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในงานโดยสรุปได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าสังคม สติปัญญา ความมั่นคงทางจิตใจ มโนธรรม ความอ่อนโยน และการควบคุมอารมณ์ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความระแวง
2. ความพึงพอใจในรายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจินตนาการและการพึ่งตนเอง แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่าเริง และความอิสระเสรี
3. ความพึงพอใจในความก้าวหน้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความอ่อนโยน และการพึ่งตนเอง
4. ความพึงพอใจในการควบคุมดูแล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่าเริงและการควบคุมอารมณ์ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความระแวง ความวิตกกังวล และความอิสระเสรี
5. ความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความอิสระเสรี

6. ความพึงพอใจในงานทั่วไป มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการควบคุมอารมณ์ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความระแวง การจินตนาการและความเครียด

สรุปจากการใช้แบบทดสอบ 16 PF ในการศึกษาบุคลิกภาพของครูในต่างประเทศ พบว่า ครูเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคมสูง (A^+) การกล้าเผชิญสูง (H^+) มีอารมณ์มั่นคง (C^+) มีความวิตกกังวลสูง (L^+) รวมถึงครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพจะมีบุคลิกภาพในด้าน ความร่าเริงน้อย (F^-) มีอารมณ์อ่อนไหว (C^-) การควบคุมอารมณ์ได้ดี (Q^+) ทั้ง 3 ด้าน เพิ่มขึ้นจากครูทั่ว ๆ ไป

งานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูที่ใช้แบบทดสอบ 16 PF ในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้มีการนำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF มาใช้ในการทดสอบ บุคลิกภาพ บุคคลในอาชีพต่าง ๆ เปรียบเทียบกับอาชีพครู รวมถึงในการศึกษาบุคลิกภาพของ ครู รวมถึงในการศึกษาบุคลิกภาพของครู และครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพสาขานั้น ดังงานวิจัยที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

พรพิมล เพ็ชรทอง (2515 : 225 - 226) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ศึกษายใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างครูที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันของกรมการฝึกหัดครู 50 คน แบ่ง เป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 20 คน นักวิทยาศาสตร์ที่ทำงานอยู่ในสถานที่ราชการของรัฐบาล 60 คน แบ่ง เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน นักวิทยาศาสตร์ที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ผลการวิจัยแสดงความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ดังต่อไปนี้ ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จค่อนข้างจะ ชอบออกสังคม (A^+) มากกว่าครูที่ประสบความสำเร็จ ครูที่ประสบความสำเร็จค่อนข้างจะ อาศัยกลุ่ม (Q_2^-) มากกว่าครูที่ไม่ประสบความสำเร็จ ครูที่ประสบความสำเร็จค่อนข้างจะมี ประสาทมั่นคง (G^+) มากกว่านักวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จค่อนข้างจะชอบสังคมมากกว่านักวิทยาศาสตร์ที่ไม่ประสบความสำเร็จ

วลี สลันตีพงศ์ (2515 : 150) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับ นักบัญชีเพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน โดยใช้แบบทดสอบองค์ประกอบ 16 ด้าน ของ แคทเทล และแบบทดสอบความเกรงใจ โดยงานเนกกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้ประสบความสำเร็จ ในอาชีพ 30 คน และครูผู้ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 20 คน นักบัญชีผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน และนักบัญชีที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ปรากฏว่า ความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มตัวอย่างที่เปรียบเทียบมีดังนี้ ครูผู้ประสบความสำเร็จอาศัยกลุ่ม (Q_2^-) สारรวมไว้ตัว (A^-) มากกว่าครูผู้ไม่ประสบความสำเร็จซึ่งค่อนข้าง จะมีความอบอุ่น ชอบออกสังคม ครูผู้ประสบความสำเร็จมีความถี่ถ้วน เคร่งครัดจริงจัง (F^+) และอาศัยกลุ่ม (Q_2^-) มากกว่านักบัญชีผู้ประสบความสำเร็จ ครูผู้ไม่ประสบความสำเร็จ มีความกล้าหาญ (H^+) มากกว่าปฏิบัติตามความเป็นจริง (M^-)

ลัดดา แพทย์จรัส (2516 : 176 - 181) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา และนักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มละ 30 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 4 จากวิทยาลัย วิชาการศึกษาส่วนกลาง 4 แห่ง และนักเรียนนายร้อยตำรวจปีที่ 4 จากโรงเรียนนายร้อย ตำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคทเทล และแบบทดสอบความเกรงใจของ วีรยุทธ์ วิเชียรราชติ และคณะ สถิติที่ใช้ คือ t-test วิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูล ผลของการ ศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีดังนี้

1. นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา มากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชอบออกสังคม (A^+) มากกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสารรวม (.01)
3. นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบออกสังคม (A^+) มากกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสารรวม (.05)

4. นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญาสูงกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (.05)

5. นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญาสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

6. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 5 ด้าน และความเกรงใจ ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งหมด กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งหมด นักเรียนนายร้อยตำรวจชอบออกสังคม (A^+) มากกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งค่อนข้างสรวม

สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (2516 : 169 - 173) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ บุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครูที่กำลังสอนในสถานอุดมศึกษาทาง ฝ่ายการฝึกหัดครู 55 คน และนักธุรกิจที่ทำงานอยู่ในวงธุรกิจของเอกชน 55 คน คัดมาใช้ เครื่องมือวัดบุคลิกภาพ 16 ด้าน Form B และแบบทดสอบความเกรงใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิเคราะห์ที่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

1. ครูชายเป็นอิสระแก่ตัว (E^+) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่าครูหญิงที่ต่อมตัว (E^-) จิตใจอ่อนแอ (I^+)

2. นักธุรกิจชายชอบออกสังคม (A^+) มากกว่าครูชายที่สรวม (A^-) นักธุรกิจชายที่อารมณ์มั่นคง (C^+) กล้าสังคม (H^+) หาคำความเป็นจริง (N^-) มีเหลี่ยม (N^+) อาศัยกลุ่ม (Q_2^-) มากกว่าครูชาย

3. นักธุรกิจหญิงชอบออกสังคม (A^+) อารมณ์มั่นคง (C^+) กล้าสังคม (H^+) มากกว่าครูหญิงที่สรวม (A^-) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) ขี้อาย (H^-) และนักธุรกิจหญิง มีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูหญิง

4. นักธุรกิจชอบออกสังคม (A^+) อารมณ์มั่นคง (C^+) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่าครูที่สรวม (A^-) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) ใจอ่อน (I^+) และนักธุรกิจกล้าสังคม (H^+) ประสานมั่นคง (O^-) มีเหลี่ยม (N^+) อาศัยกลุ่ม (Q_2^-) ควบคุมตัวเองได้ (Q_3^-) ผ่อนคลาย (Q_4^-)

มากกว่าครูและครูที่ใต้ถั่วมะระวัง (F^-) มากกว่านักธุรกิจ

อนาวล หาสวรรณ (2516 : 168 - 175) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจของบุคคลในอาชีพแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา 3 แห่ง ในกรุงเทพฯ จำนวน 66 คน กระจายแบบสอบถาม 16 PF ของแคทเทิล และแบบทดสอบวัดความเกรงใจของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ และคณะ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test ผลที่ได้แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1. กลุ่มแพทย์ มีบุคลิกภาพในด้านหาความเป็นจริง (M^-) และมีบุคลิกภาพในด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่ากลุ่มครู (.01)
2. แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านหาความเป็นจริง (M^-) และมีบุคลิกภาพในด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูชาย (.05) และครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือคนเป็นสำคัญ (E^+) มากกว่าแพทย์ชายซึ่งค่อนข้างถ่อมตน (E^-) (.05)
3. แพทย์หญิง มีบุคลิกภาพด้านหาความเป็นจริง (M^-) และบุคลิกภาพด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูหญิง (.01)
4. ครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือคนเป็นใหญ่ (E^+) มากกว่าครูหญิง ซึ่งค่อนข้างถ่อมตน (E^-) และครูหญิงมีบุคลิกภาพในด้านจิตใจอ่อนแอ มากกว่าครูชาย

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2522 : 61 - 62) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะหาความสัมพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบที่ดัดแปลงและปรับปรุงจากแบบทดสอบของแคทเทิล ชื่อ The Sixteen Personality Factor Questionnaire Form B กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นิสิตสำเร็จการศึกษานปี 2520 จำนวน 436 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก การศึกษาครั้งนี้ได้แยกวิเคราะห์ตามวิชาเอก เพศ อายุ สภาพการทำงานและสถานภาพสมรส จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. เครื่องมือวัดบุคลิกภาพ มีความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นในการวัดบุคลิกภาพของ
นิสิตที่สอบคัดเลือกได้

2. องค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.249 (0.5)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบของบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์สูง
เมื่อแยกวิเคราะห์ตามวิชาเอก มากกว่าการแยกวิเคราะห์อย่างอื่น

4. องค์ประกอบของบุคลิกภาพ มีอำนาจพยากรณ์สูง เรียงลำดับจากมากมาหา
น้อย 6 ตัวแรก I (จิตใจเข้มแข็ง - จิตใจอ่อนแอ) A (สสารวม - ชอบออกสังคม)
L(ไว้ว่างใจ - ระวาง) H (ซื่อสัตย์ - กล้าเข้าสังคม) F (เคร่งเครียด - ท้าทายสบาย)
B (ลึกลับ - เปิดเผย)

ศิริลักษณ์ มรินทร์ (2527 : 64 - 67) ได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของ
ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานระดับดี และมาตรฐานระดับควรปรับปรุง
กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 144 คน ครู 565 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบ
บุคลิกภาพ 16 PF ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนมีบุคลิกภาพไปในทาง
เดียวกัน และด้านพัฒนาเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน
ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานระดับดี มีบุคลิกภาพต่างกันในการ
ชอบแสดงออก ด้านความเคร่งขรึม ด้านการอาศัยกลุ่ม และด้านความเคร่งเครียด ส่วน
ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานระดับควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพต่างกันด้านใจอ่อน
ด้านควบคุมตนเองไม่ได้ ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีบุคลิกภาพที่ต่างกันในด้านความเคร่งขรึม
ประสาหมั่นคง ด้านการชอบแสดงออก และด้านอนุรักษ์นิยม

พจนารถ แดงพลอย (2532 : 148) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและ
ครูและแนะแนวที่ประสบความสำเร็จงานอาชีพในโรงเรียนมัธยม เขตการศึกษา 1 โดยจำแนกกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นครูที่ประสบความสำเร็จงานอาชีพจำนวน 24 คน และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จ
งานอาชีพจำนวน 20 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ Cattell พบว่า

ครูประสบความสำเร็จงานอาชีพมีคะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+)
 มนธรรม (G^+) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และความอิสระเสรี (Q_1^+) และได้
 คะแนนบุคลิกภาพด้านองค์ประกอบด้านกล้าแสดงออก (E^-) และความร่าเริง (F^-)
 ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จงานคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+)
 ความระแวด (L^+) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และได้คะแนนบุคลิกภาพด้าน
 องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E^-) และความร่าเริง (F^-) ครูที่ประสบความสำเร็จ
 งานอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านมนธรรม (G^+) สูงกว่าครูแนะแนวที่ประสบ
 ความสำเร็จงานอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ พบว่า ได้
 คะแนนบุคลิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประกอบ เกสื่อนการ (2532 : 56 - 58) ศึกษาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์
 สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF, Form A โดย
 จำแนกกลุ่มตัวอย่าง เป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่น จำนวน 70 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 345 คน
 รวมทั้งสิ้น 415 คน พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่น ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบ ด้าน
 การเข้าสังคม (A) ด้านสติปัญญา (B) ด้านมนธรรม (C) ด้านความระแวด (L) ด้านการ
 เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) ด้านการ
 ควบคุมอารมณ์ (Q_3) และได้คะแนนด้านองค์ประกอบ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้าน
 การแสดงออก (E) และด้านความร่าเริง (F) ศึกษานิเทศก์ได้คะแนนสูงในองค์ประกอบด้าน
 การเข้าสังคม (A) ด้านมนธรรม (G) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความระแวด (L)
 ด้านการ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1)
 และด้านความเครียด (Q_4) ได้คะแนนด้านองค์ประกอบ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C)
 ด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความร่าเริง (F) ด้านจินตนาการ (H) ส่วนองค์ประกอบ
 ของบุคลิกภาพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ศึกษานิเทศก์ดีเด่นได้คะแนนบุคลิกภาพ
 ในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ได้คะแนนต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ในด้านการ เข้าใจความรู้สึกของ

ผู้อื่น (N) ความเครียด (Q_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ศึกษาในเทศกที่เด่นได้คะแนนบุคลิกภาพสูงกว่าศึกษาในเทศกในองค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านการแสดงออก (E) ด้านความวิตกกังวล (O) ต่ำกว่าศึกษาในเทศก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัย การใช้แบบทดสอบ 16 PF ในการศึกษาบุคลิกภาพของครูในประเทศไทย สรุปได้ว่า ครูไทยมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูง (B^+) มีอารมณ์สูง (G^+) มีความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นสูง (N^+) แต่มีความร่าเริงน้อย (F^-) มีความระแวงสูง (L^+) เป็นคนมีอิสระเสรี (Q^+) และพึ่งกลุ่ม (Q^-) ทั้งนี้องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของครูจะเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแปรที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เช่น เพศ อายุ อาชีพ รวมถึงการเปรียบเทียบความสำเร็จในอาชีพของครูด้วยกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การหาคุณภาพของ เครื่องมือและวิธีคอนแบบทดสอบ
4. การแปลผล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตพลศึกษา สาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาเอกสันตนาการ วิชาเอกสุขศึกษา ชั้นปีที่ 1,2,3 และชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 526 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเอกพลศึกษา 51 คน วิชาเอกสันตนาการ 22 คน วิชาเอกสุขศึกษา 25 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา 60 คน วิชาเอกสันตนาการ 32 คน และวิชาเอกสุขศึกษา 16 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 วิชาเอกพลศึกษา 73 คน วิชาเอกสันตนาการ 39 คน วิชาเอกสุขศึกษา 41 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกพลศึกษา 96 คน วิชาเอกสันตนาการ 32 คน วิชาเอกสุขศึกษา 39 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ในคณะ
พลศึกษา จำนวน 264 คน ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วิชาเอก	พลศึกษา		สหนันทนาการ		สุขศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	51	25	19	11	25	14
ชั้นปีที่ 2	60	30	32	16	16	8
ชั้นปีที่ 3	73	37	39	19	41	20
ชั้นปีที่ 4	96	48	32	16	39	20
รวม	280	140	125	62	121	62

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของเรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymound B. Cattell) ชื่อ Sixteen Personality Factor Questionnair ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการตอบ เพื่อให้ง่ายต่อผู้ตอบแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.759

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymound B. Cattell) ซึ่งมีลักษณะแบบทดสอบดังนี้

1.1 แบ่งองค์ประกอบของบุคลิกภาพเป็น 16 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวนข้อดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบ A การเข้าสังคม จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 3, 26, 27, 51, 52, 76, 101, 126, 151, 176

1.1.2 องค์ประกอบ B สติปัญญา จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 28, 53, 54, 77, 78, 102, 103, 127, 128, 152, 153, 177, 178

1.1.3 องค์ประกอบ C ความมั่นคงทางอารมณ์ จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 4, 5, 29, 30, 55, 79, 80, 104, 105, 129, 130, 154, 179

1.1.4 องค์ประกอบ E การกล้าแสดงออก จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 6, 7, 31, 32, 56, 57, 81, 106, 131, 155, 156, 180, 181

1.1.5 องค์ประกอบ F ความร่าเริง จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 8, 33, 58, 82, 83, 107, 108, 132, 133, 157, 158, 182, 183

1.1.6 องค์ประกอบ G มโนธรรม จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 9, 34, 59, 84, 109, 134, 159, 160, 184, 185

1.1.7 องค์ประกอบ H การกล้ำเผธิญ จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 10, 35, 36, 60, 61, 85, 86, 110, 111, 135, 136, 161, 186

1.1.8 องค์ประกอบ I ความอ่อนโยน จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 11, 12, 31, 62, 87, 112, 137, 138, 162, 163

1.1.9 องค์ประกอบ L ความระแวง จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 13, 38, 63, 64, 88, 89, 113, 114, 139, 164

1.1.10 องค์ประกอบ M การจินตนาการ จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 14, 15, 39, 40, 65, 90, 91, 115, 116, 140, 141, 165, 166

1.1.11 องค์ประกอบ N การเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 16, 17, 41, 42, 66, 67, 92, 117, 142, 167

1.1.12 องค์ประกอบ O ความวิตกกังวล จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 18, 19, 43, 44, 68, 69, 93, 94, 118, 119, 143, 144, 168

1.1.13 องค์ประกอบ Q_1 ความอิสระเสรี จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 20, 21, 45, 46, 70, 95, 120, 145, 169, 170

1.1.14 องค์ประกอบ Q_2 การพึ่งตนเอง จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 22, 47, 71, 72, 96, 97, 121, 122, 146, 171

1.1.15 องค์ประกอบ Q_3 การควบคุมอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ข้อ 23, 24, 48, 73, 98, 123, 147, 148, 172, 173

1.1.16 องค์ประกอบ Q_4 ความเครียด จำนวน 13 ข้อ
ได้แก่ข้อ 25, 49, 50, 74, 75, 99, 100, 124, 125, 149, 150, 174, 175

รวมทั้งสิ้น 184 ข้อ

ส่วนคำถามอีก 3 ข้อ คือ ข้อ 1, 2 และ 187 เป็นคำถามที่น้อมอยู่ใน
องค์ประกอบใด เพราะเป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้ตอบแน่ใจว่าตนเองเข้าใจวิธีการหาแบบ
ทดสอบดีแล้วและจะตอบด้วยความจริงใจ โดยในการรวบรวมข้อมูลจะเลือก เฉพาะผู้ที่ตอบ
ใช่ ในข้อ 1 และข้อ 2 เท่านั้น

การหาคุณภาพของ เครื่องมือ

ผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีทดสอบซ้ำ (Test - Retest Reliability) กับนิสิตพลศึกษา จำนวน 50 คน โดยจำแนกเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 วิชาเอกพลศึกษา จำนวน 30 คน วิชาเอกสุขศึกษา จำนวน 10 คน วิชาเอกสันตนาการ จำนวน 10 คน โดยมีระยะเวลาห่างกัน 7 วัน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.759

วิธีตอบแบบทดสอบ

กลุ่มตัวอย่าง ตอบโดยเลือกคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว จากที่กำหนดให้ 3 ข้อ แล้วกากบาทลงในช่องสี่เหลี่ยมเล็กในกระดาษคำตอบ ที่แนบไปพร้อมกับแบบทดสอบ

การตรวจให้คะแนน

การให้คะแนนแต่ละข้อขององค์ประกอบ 15 องค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบ B จะให้คะแนนสูงสุด 2 คะแนน สำหรับคำตอบแรก (ก) หรือคำตอบสุดท้าย (ค) โดยที่ข้อกลาง (ข) จะได้ 1 คะแนน ดังนั้นบางข้อจะเรียงลำดับเป็น 2, 1, 0 และบางข้ออาจเป็น 0, 1, 2

สำหรับองค์ประกอบ B (สติปัญญา) ให้คะแนนเพียง 1 และ 0 คือผู้ตอบถูกให้ 1 คะแนน ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

การแปลผล

เมื่อตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งรวมคะแนนองค์ประกอบลักษณะนิสัยแต่ละองค์ประกอบ แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับค่าปกติ ความรู้มือการแปลผลค่าปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A ซึ่งแบ่งคะแนนมาตรฐานออกเป็น 10 คะแนน จากคะแนนมาตรฐานต่ำสุด 1 คะแนน คะแนนมาตรฐานสูงสุด 10 คะแนน

โดยผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 1 - 4 เป็นผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 7 - 10 เป็นผู้ที่ได้คะแนนสูง

การแปลความหมายของคะแนนมาตรฐาน (Sten Score) แปลตามคู่มือการใช้แบบทดสอบ 16 PF ในคลินิกของ คาร์สันและโอเดล (Karson and O'Dell. 1976 : 10) ดังนี้

1. ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 5, 6 หมายถึง เป็นผู้มีบุคลิกภาพด้านนั้นปานกลาง (Considered Average)
2. ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 4, 7 หมายถึง เป็นผู้มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนเล็กน้อย (Slightly Deviant)
3. ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 2, 3, 8, 9 หมายถึง เป็นผู้มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนค่อนข้างมาก (Strongly Deviant)
4. ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 1, 10 หมายถึง เป็นผู้มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนมากที่สุดในที่สุด (Considered Extreme)

ในการแปลผลครั้งนี้จะแปลผลคะแนนมาตรฐานที่ต่ำกว่า 4.75 เป็นค่าลบ และคะแนนมาตรฐานที่สูงกว่า 6.00 เป็นค่าบวก (ตาม 16 PF TEST PROFILE ในภาคผนวก) ซึ่งส่วนที่เรเงาในแผ่น PROFILE ถือเป็นคะแนนมาตรฐานที่อยู่บนเกณฑ์ปานกลาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นำไปขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อแจกและเก็บรวบรวมแบบทดสอบจากนิสิตพลศึกษาทุกวิชาเอก
2. นำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถามไปติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการคอนแบบทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบทดสอบคืนและสมบูรณ์ ครบทั้งหมด 264 คน

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์ 264 ฉบับ
2. นำแบบทดสอบมาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาและตรวจให้คะแนนตาม

น้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้ ลงในช่องตารางที่เตรียมไว้

3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

เอส พี เอส เอส (Statistical Package for Social Sciences-Version X) ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ scheffe'

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษานิสัยภาพของนิสิตพลศึกษา ในแต่ละด้านตาม 16 PF วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบนิสัยภาพของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามตัวแปรชั้นปีและวิชาเอก ในแต่ละด้านตามแบบทดสอบ 16 PF วิเคราะห์โดยใช้ One Way Analysis of Variance เมื่อพบว่าผลการทดสอบที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นมีดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่มเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช่ One Way Analysis of Variance (Ferguson. 1981 : 261)

ในการนี้ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Ferguson. 1981 : 308)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช่สัมประสิทธิ์สัมพันธ์ แอลฟา (Coefficient Alpha) (Ferguson. 1981 : 186)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ต่อไปนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- F แทน ค่า F ที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
- SS แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสอง (Mean Square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
- P แทน ความน่าจะเป็นที่จะได้ค่าสถิติทดสอบค่านั้น
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. การศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละด้านของแบบทดสอบ 16 PF
2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาแต่ละองค์ประกอบ จำนวน

ตามวิชาเอกและชั้นปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา วิเคราะห์เป็นรายองค์ประกอบ

- 1.1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบของ

บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา ปรากฏดังตาราง 2

- 1.2 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของนิสิต
พลศึกษา ปรากฏดังภาพประกอบ 1
- 1.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบของ
บุคลิกภาพ จำแนกตามตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ วิชาเอก และชั้นปี ปรากฏดังตาราง 3,7
- 1.4 แผนภูมิการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ วิชาเอก และชั้นปี ปรากฏดัง
ตาราง 2, 3

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา แต่ละองค์ประกอบ
จำแนกตามตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ วิชาเอก และชั้นปี ปรากฏดังตาราง 5, 6, 8, 9,
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

ตอนที่ 1 บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา

1.1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบของ
บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา

บุคลิกภาพ	N = 264	
	$\bar{X}$	SD
A การเข้าสังคม	5.00	2.08
B สติปัญญา	2.27	1.27
C ความมั่นคงทางอารมณ์	4.09	1.21
E การกล้าแสดงออก	5.38	1.13
F ความร่าเริง	3.88	0.95
G มานธรรม	5.73	1.06
H การกล้าเผชิญ	4.85	0.87
I จิตใจอ่อนโยน	5.16	0.97
I. ช่างสงสัย	6.90	1.25
M การจินตนาการ	4.86	1.43
N การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.28	1.53
O ความวิตกกังวล	6.41	1.27
Q ₁ ความมีอิสระเสรี	6.55	1.41
Q ₂ การพึ่งตนเอง	6.09	1.19
Q ₃ การควบคุมอารมณ์	5.04	1.33
Q ₄ ความเครียด	6.98	3.56

FAC	LOW SCORE	STANDARD TEN SCORE (STEN)										HIGH SCORE
TOR	DESCRIPTION	AVERAGE										DESCRIPTION
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A	เก็บตัว	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	เข้าสังคม
B	การคิด การตัดสินใจ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ฉลาด หลักแหลม
	ศักยภาพทางการเรียนต่ำ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ศักยภาพทางการเรียนสูง
C	อารมณ์อ่อนไหว	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	อารมณ์มั่นคง
E	สุภาพ อ่อนน้อม	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	กล้าแสดงออก
F	เจียบชริม จริงจังกับชีวิต	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ร่าเริง
G	เพิกเฉยต่อกฎระเบียบ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	มีวินัย ธรรม สุขุม
	ไม่บากบั่น	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	เปิดเผย กล้าเผชิญกล้าเสี่ยง
H	ประหม่า อดาย	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	จิตใจอ่อนโยนไวต่อความรู้สึก
I	เชื่อมั่นในตนเอง	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ช่างสงสัย ระมัดระวังตัว
L	มีลักษณะนิสัยไว้วางใจได้	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	จินตนาการ สนองศิลป์
M	ทำอะไรทางจริง	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ทันคน เข้าใจความรู้สึก
N	ตรงไปตรงมา ไม่มีเล่ห์	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ของผู้อื่น
	เหลี่ยม	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	วิตกกังวล
O	มีความสนใจเชื่อมั่นในตนเอง	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	อิสระเสรี
Q ₁	อนุรักษ์นิยม	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	พึ่งพาตนเอง
Q ₂	พึ่งพากลุ่ม	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	มีความขัดแย้งในตัวเอง
Q ₃	มีความขัดแย้งในตัวเอง	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ไม่เป็นตัวของตัวเอง
	ไม่เป็นตัวของตัวเอง	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ควบคุมตนเอง
Q ₄	ตามสบาย ไม่คับข้องใจ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	คับข้องใจ คร่ำเคร่ง
		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ทุนหันหลังเล่น

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ

ของนิสิตพลศึกษา

จากตาราง 2 และภาพประกอบ 1 แสดงว่า

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ที่สามารถ
เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสมัรู้ทันเหตุการณ์ ปรับตัวในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q₄) นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ที่มีความเครียด มีความ
ขัดแย้งในใจ มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านช่างสงสัย (L) นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ที่มีความระมัดระวังตัวและระมัด
ระวัง ช่างสงสัย ในระดับค่อนข้างสูง
ผู้อื่นในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความมีอิสระเสรี (Q₁) นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ชอบความอิสระเสรี
เป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง
สนใจการใช้สติปัญญา และ เป็นนักปฏิรูปในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ที่มีลักษณะหวาดกลัว
ตื่นเต้น วิตกกังวลง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยและห่อเหี่ยว มีความวิตกกังวลในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) นิสิตพลศึกษามีนิสัยด้านการพึ่งพาตนเอง
เป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื้อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้
มีลักษณะพึ่งตนเอง ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษามีลักษณะนิสัยชอบเข้าสังคม
ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมิตรจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา
กรุณา ซื่อสัตย์ และเก็บตัว ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาที่มีความมั่นคงทางอารมณ์
เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง เยือกเย็น ไม่หวั่นไหว ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต
ควบคุมตนเองได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษามีการกล้าแสดงออก สุภาพ
อ่อนน้อม ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษามีการเพิกเฉยต่อกฎระเบียบ มีความบากบั่น
มีมนุษยธรรม สุขุม ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษามีการประหม่าอาย เปิดเผย
กล้าเผชิญ กล้าเสี่ยง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง จิตใจอ่อนโยน
ไวต่อความรู้สึก ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษามีการทำอะไรทางจริง มีจินตนาการ
สนใจศิลปะ ในระดับปานกลาง

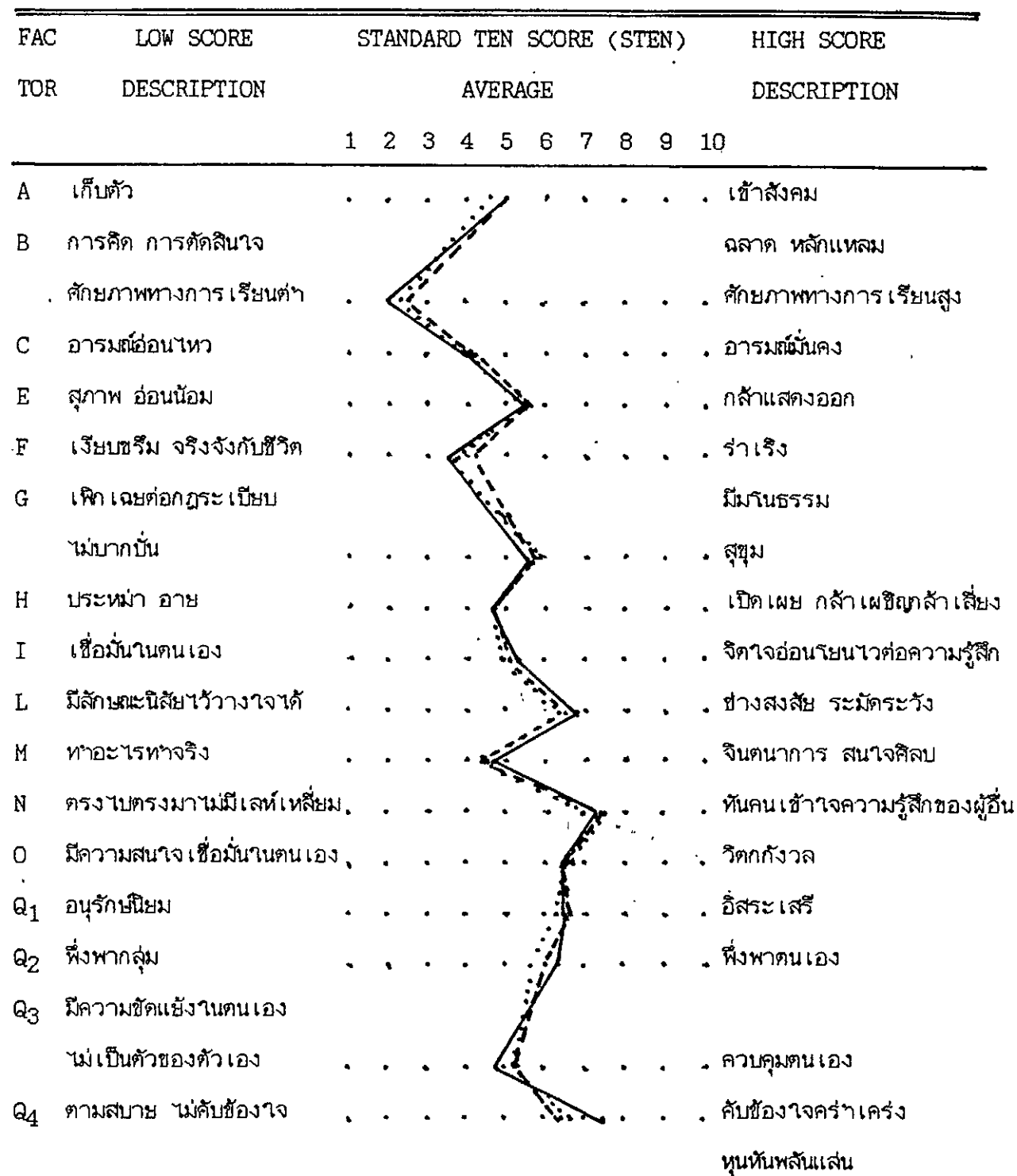
องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q₃) นิสิตพลศึกษามีความขัดแย้งในตนเอง ความเป็น
ตัวของตัวเอง ควบคุมตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษามีการคิด การตัดสินใจ จะเน้นในรูปแบบ
มากกว่านามธรรม ในระดับค่อนข้างต่ำ

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษามีความร่าเริง มีลักษณะนิสัยจริงจัง
ระมัดระวัง เจริญขริม มีความช่างพูด ครุ่นคิดและจริงจังต่อชีวิตในระดับค่อนข้างต่ำ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละ
องค์ประกอบจำแนกตามวิชาเอก

บุคลิกภาพ	พลศึกษา N = 140		สันทนาการ N = 63		สุขศึกษา N = 61	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
A การเข้าสังคม	5.079	1.986	5.044	2.133	4.768	2.264
B สติปัญญา	2.007	0.978	2.603	1.508	2.536	1.452
C ความมั่นคงทางอารมณ์	4.093	1.112	4.103	1.271	4.089	1.379
E การกล้าแสดงออก	5.350	1.205	5.426	1.055	5.411	1.041
F ความร่าเริง	3.779	0.857	4.132	1.064	3.839	0.987
G มนธรรม	5.579	0.882	5.853	1.188	5.964	1.235
H การกล้าเผชิญ	4.829	0.813	4.853	0.997	4.893	0.846
I จิตใจอ่อนโยน	5.221	1.004	5.147	1.011	5.036	0.839
L ความระแวดระวัง	6.983	1.187	6.882	1.322	6.696	1.306
M การจินตนาการ	4.936	1.480	4.779	1.279	4.786	1.474
N การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.157	1.619	7.426	1.529	7.411	1.304
O ความวิตกกังวล	6.371	1.343	6.397	1.306	6.536	1.008
Q ₁ ความอิสระเสรี	6.586	1.420	6.662	1.400	6.321	1.376
Q ₂ การพึ่งตนเอง	6.279	0.968	6.074	1.201	5.643	1.531
Q ₃ การควบคุมอารมณ์	4.979	1.238	5.103	1.260	5.107	1.614
Q ₄ ความเครียด	7.236	1.590	6.603	1.367	6.821	1.698

— วิชาเอกพลศึกษา --- วิชาเอกสันตนาการ วิชาเอกสุขศึกษา

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ

ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก

จากตาราง 3 และภาพประกอบ 2 แสดงว่า

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษามีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (L) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ ง่ายไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ข้างสงสัย ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ เป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ หวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และห่อเหี่ยว ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ เป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัย ชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมนุษยจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ นิสัยมีความมั่นคงทางอารมณ์ในระดับปานกลาง คือเป็นผู้ที่มีบุคลิกทางอารมณ์ปานกลาง อารมณ์ไม่มั่นคง วิตกกังวลเปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิดเป็นบางครั้ง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะ นิสัยกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัย มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัย กล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตตาง่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัย อ่อนโยน อ่อนไหว อ่อนทน ชอบพึ่งพาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีลักษณะ เป็นนักปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์หรือชนบทธรรมนิยมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q₃) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีลักษณะนิสัย ควบคุมตนเอง ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ชอบทำตามความต้องการของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีลักษณะนิสัยการคิดการตัดสินใจ จะเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม การคิดการตัดสินใจ ศักยภาพทางการค่อนข้าง เรียนต่ำ

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง เรียบขรึม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิต

นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหุทธนาการมีบุคลิกภาพดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหุทธนาการ มีลักษณะ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวดระวัง (L) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหุทธนาการ มีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ข้างสงสัย ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q₁) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหุทธนาการ มีลักษณะ เป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกลังเลและหวั่นไหว ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ เป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีนิสัยกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหว อุดมคติ ชอบพึ่งพาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_2) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการมีนิสัยพึ่งพาตนเอง ในลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดี เคารพในความคิดของผู้อื่น ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการ มีลักษณะนิสัยชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมารยาท มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการมีลักษณะนิสัยกล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการมีลักษณะ เป็นนักปฏิบัติ อยู่บนเกณฑ์หรือชนปรัธรรมนิยมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการมีความร่าเริง มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง ใจเย็นขรึม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการมีความมั่นคงทางอารมณ์ อารมณ์ไม่มั่นคง วิตกกังวลเปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิดเป็นบางครั้ง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตนาการการศึกษาคัดสินใจจะเน้น
รูปธรรมมากกว่านามธรรม

นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีบุคลิกภาพทั้งหมด 16 ด้านดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีลักษณะ
เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นชอบช่วยเหลือผู้อื่นเห็นสมควรเท่าทันเหตุการณ์ปรับตัวได้ดี ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q₄) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีลักษณะมีความเครียด
มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ ค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (L) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น
ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัย และอิจฉาผู้อื่น ในระดับ
ค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะหวาดกลัว
ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกลังเลบ่อย และห่อเหี่ยวในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q₁) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะเป็นนักทดลอง
ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป
ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านมโนธรรม (G) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีความรับผิดชอบ มีความรอบ
คอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยด้านการพึ่ง
ตนเองในลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดี เคารพความคิดของผู้อื่น ในระดับ
ปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยกล้าแสดง
ออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q₃) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะการควบคุม
ตนเอง ไม่หวั่นไหวในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ชอบหาความท้าทาย
ของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะจิตใจอ่อนโยน
อ่อนไหว อ่อนน้อม ชอบฟังหาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยกล้าเสี่ยง
กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่ในกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยเป็นนัก
ปฏิบัติอยู่จนเกิดหรือชอบบรรณนิยมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัย ชอบเข้า
สังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมิตรจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา
กรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัย
ความมั่นคงทางอารมณ์ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อารมณ์ไม่มั่นคง วิตกกังวลเปลี่ยนแปลงง่าย และหงุด
หงิดเป็นบางครั้งในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยร่าเริง
จริงใจ ระมัดระวัง เจียมขรึม ง่ายขำพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีลักษณะนิสัยการคิด การ
ตัดสินใจ จะเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

ตาราง 4 การเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาในแต่ละวิชาเอก

บุคลิกภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
A การเข้าสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.011	2.005	0.461	0.631
	ภายในกลุ่ม	261	1134.986	4.349		
	รวม	263	1138.997			
B สติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	21.163	10.581	6.884	0.001
	ภายในกลุ่ม	261	401.201	1.537		
	รวม	263	422.364			
C ความมั่นคงทางอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.007	0.003	0.002	0.998
	ภายในกลุ่ม	261	384.626	1.474		
	รวม	263	384.633			
E การกล้าแสดงออก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.324	0.162	0.126	0.882
	ภายในกลุ่ม	261	336.036	1.288		
	รวม	263	336.360			
F ความร่าเริง	ระหว่างกลุ่ม	2	5.862	2.931	3.304	0.038
	ภายในกลุ่ม	261	231.498	0.887		
	รวม	263	237.360			

ตาราง 4 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
G มโนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.312	3.656	3.329	0.037
	ภายในกลุ่ม	261	286.594	1.098		
	รวม	263	293.906			
H การกล้ำเหยียด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.167	0.084	0.110	0.896
	ภายในกลุ่ม	261	197.772	0.758		
	รวม	263	197.939			
I จิตใจอ่อนโยน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.403	0.701	0.742	0.477
	ภายในกลุ่ม	261	246.594	0.945		
	รวม	263	247.997			
L ความระแวง	ระหว่างกลุ่ม	2	3.396	1.685	1.081	0.341
	ภายในกลุ่ม	261	406.870	1.559		
	รวม	263	410.239			
M การจินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.550	0.775	0.379	0.685
	ภายในกลุ่ม	261	533.541	2.044		
	รวม	263	535.091			

ตาราง 4 (ต่อ)

คุณลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
N การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	4.529	2.264	0.961	0.384
	ภายในกลุ่ม	261	614.729	2.355		
	รวม	263	619.258			
O ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.103	0.551	0.342	0.711
	ภายในกลุ่ม	261	420.893	1.619		
	รวม	263	421.996			
Q ₁ ความอิสระเสรี	ระหว่างกลุ่ม	2	3.954	1.977	1.001	0.368
	ภายในกลุ่ม	261	515.406	1.975		
	รวม	263	519.360			
Q ₂ การพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	16.193	8.095	5.942	0.003
	ภายในกลุ่ม	261	355.625	1.363		
	รวม	263	371.818			

ตาราง 4 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
Q3 การควบคุมอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.049	0.524	0.296	0.744
	ภายในกลุ่ม	261	462.572			
	รวม	263	463.621			
Q4 ความเครียด	ระหว่างกลุ่ม	2	20.224	10.112	0.799	0.451
	ภายในกลุ่ม	261	3303.715	12.658		
	รวม	263	3323.939			

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาในแต่ละวิชาเอกมีบุคลิกภาพด้าน
สติปัญญา (B) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การพึ่งตนเอง (Q_2) แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')
ปรากฏทั้งตารางที่ 5,6,7,8

ส่วนองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C)
ความกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I)
ความระแวดระวัง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความ
วิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ความเครียด (Q_4)
พบว่า นิสิตต่างวิชาเอกมีบุคลิกภาพในด้านเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ B สถิติของ
นิสิตพลศึกษา จานแนตามวิชาเอก

วิชาเอก		พลศึกษา	สุขศึกษา	สันตินาการ
	$\bar{X}$	2.007	2.536	2.603
พลศึกษา	2.007		0.529*	0.596*
สุขศึกษา	2.536			0.067
สันตินาการ	2.603			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาต่ำกว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกสันตินาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตวิชาเอกสุขศึกษาและวิชาเอกสันตินาการ มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ F ความรู้เรื่อง
ของนิสิตพลศึกษา จาแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก		พลศึกษา	สุขศึกษา	สันตินาการ
	$\bar{X}$	3.779	3.839	4.132
พลศึกษา	3.779		0.06	0.353*
สุขศึกษา	3.839			0.293
สันตินาการ	4.132			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีคุณลักษณะด้านความรู้เรื่องต่ำกว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกสันตินาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวิชาเอกสุขศึกษาและสันตินาการ มีคุณลักษณะด้านความรู้เรื่องไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ G มโนธรรม ของ
นิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก		พลศึกษา	สันทนากการ	สุขศึกษา
	$\bar{X}$	5.843	6.074	6.232
พลศึกษา	5.843		0.231	0.389*
สันทนากการ	6.074			0.158
สุขศึกษา	6.232			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกผลศึกษา มีบุคลิกภาพด้านมโนธรรม
ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตวิชาเอก
อื่น ๆ มีบุคลิกภาพด้านมโนธรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ Q₂ การพึงตนเอง
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามวิชาเอก

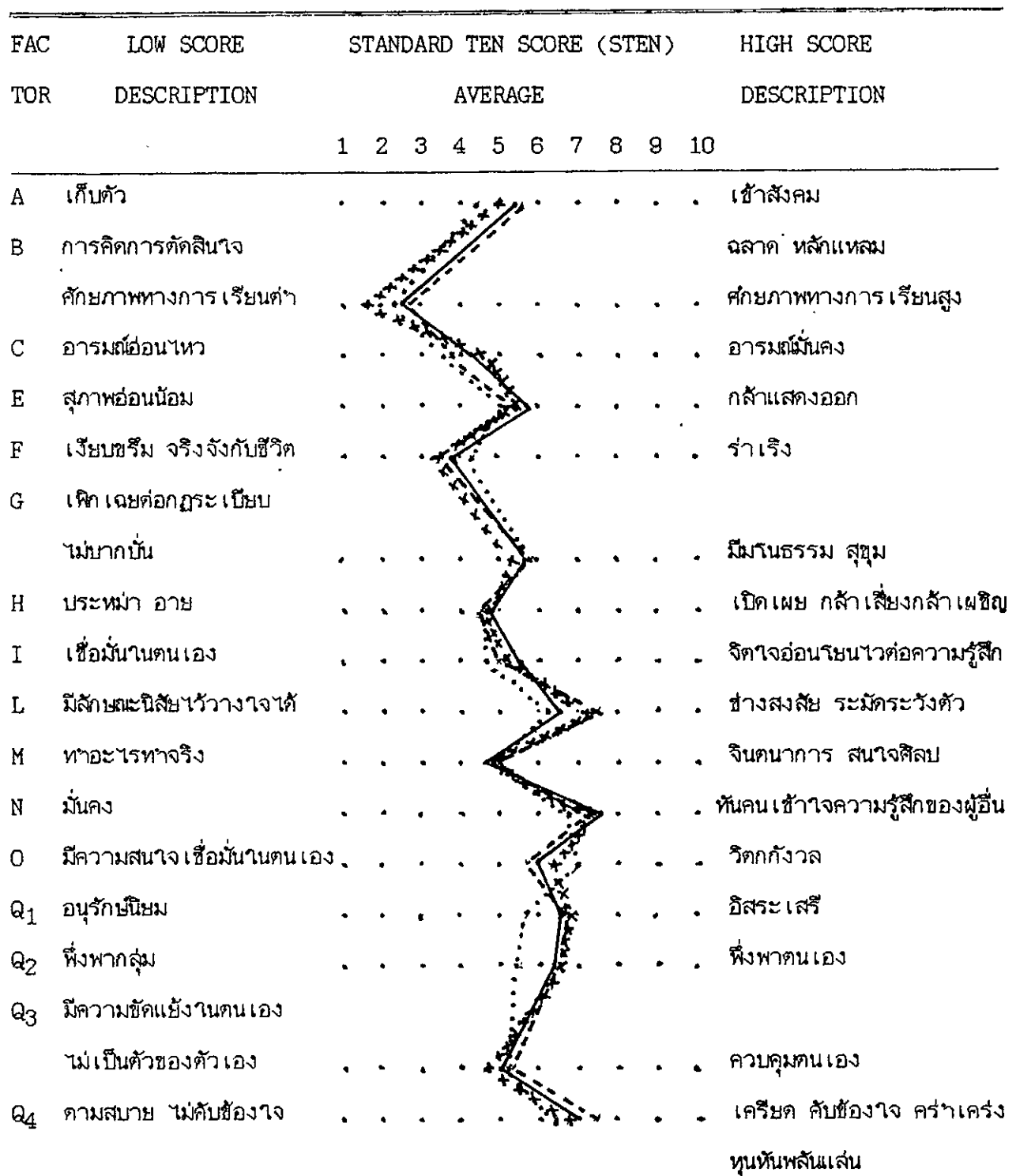
วิชาเอก	ผลศึกษา			
	$\bar{X}$	5.643	6.074	6.279
พลศึกษา	5.643		0.431	0.636*
สันทนาการ	6.074			0.205
สุขศึกษา	6.279			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา มีบุคลิกภาพด้านการพึงตนเองต่ำกว่านิสิตพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตวิชาเอกสันทนาการ และสุขศึกษาและสันทนาการกับพลศึกษามีบุคลิกภาพด้านการพึงตนเองนั้นแตกต่างกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษานานแต่ละ
องค์ประกอบงานเนตามชั้นปี

บุคลิกภาพ	ชั้นปีที่ 1 N = 49		ชั้นปีที่ 2 N = 54		ชั้นปีที่ 3 N = 83		ชั้นปีที่ 4 N = 83	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
A การเข้าสังคม	5.449	1.696	5.518	2.117	4.346	1.892	5.024	2.290
B สติปัญญา	2.531	1.569	2.667	1.274	2.449	1.191	1.699	0.907
C ความมั่นคงทางอารมณ์	4.102	1.005	3.944	0.738	3.846	1.469	4.421	1.241
E ความกล้าแสดงออก	5.857	0.816	5.611	1.054	5.115	1.377	5.205	0.972
F ความร่าเริง	3.918	0.702	3.611	0.627	4.359	1.184	3.590	0.827
G มนุษธรรม	5.776	0.848	5.870	0.702	5.923	1.336	5.434	1.014
H การกล้าเผชิญ	4.959	0.789	4.796	0.528	4.885	1.116	4.783	0.827
I จิตใจอ่อนโยน	5.551	1.081	5.059	0.763	4.949	1.031	5.205	0.907
L ความระแวง	6.663	1.302	7.426	0.944	6.359	1.269	7.217	1.148
M การจินตนาการ	4.755	1.422	5.037	1.132	4.872	1.167	4.807	1.375
N การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.612	1.631	7.222	1.058	6.936	1.868	7.446	1.337
O ความวิตกกังวล	6.061	1.029	5.963	0.800	7.026	1.512	6.337	1.182
Q ₁ ความอิสระเสรี	6.674	1.180	6.833	1.314	5.923	1.484	6.880	1.338
Q ₂ การพึ่งตนเอง	6.225	1.123	6.389	0.656	5.564	1.474	6.313	1.047
Q ₃ การควบคุมอารมณ์	5.082	1.115	5.315	0.865	5.141	1.585	4.735	1.389
Q ₄ ความเครียด	7.061	1.843	7.444	1.956	6.680	1.348	6.928	1.320

— ปีที่ 1 - - - - ปีที่ 2 ปีที่ 3 x x x x ปีที่ 4

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดง STEN SCORE ขององค์ประกอบบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ

ของนิสิตพลศึกษา จาแนกตามชั้นปี

จากตาราง 9 และภาพประกอบ 3 แสดงว่า

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสนับ รู้เท่าทันเหตุการณ์และปรับตัวได้ดี ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการวิจัยศึกษา เป็นนักปฏิรูป ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (L) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ข้างสงสัย และอิจฉาผู้อื่นในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมมั่น ในความสามารถของตนเอง คิดสนใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเองในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (O) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และท้อแท้ใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีนิสัยกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมต่อมคนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีมนุษยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหว อ่อนไหว ชอบพึ่งพาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 ชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมิตรจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และทำตามความต้องการของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะนิสัยกล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อารมณ์ไม่มั่นคง วิตกกังวลเปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิดเป็นบางครั้งในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความร่าเริง จริงใจ ระมัดระวัง เจียมชรั้ม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตในระดับค่อนข้างต่ำ

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 การคิดการตัดสินใจ จะเน้นรูปธรรม มากกว่านามธรรม ในระดับค่อนข้างต่ำ

นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีบุคลิกภาพ 16 PF ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาเรื่องการตัดสินใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวดระวัง (L) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัย และอิจฉาผู้อื่นในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูปในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเองในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 หวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวลง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยและหือไหวไหว วิตกกังวลในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านเมตตาธรรม (G) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นผู้เมตตาธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีนิสัยกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 ชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q3) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีการควบคุมตนเอง ไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ชอบทำตามความต้องการของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหว อ่อนไหว ชอบฟังหาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นนักปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณี กระทั่งแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 กล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความมั่นคงทางอารมณ์ค่อนข้างต่ำอารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่ายและหงุดหงิด

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระวัง ระมัดระวัง ใจเย็นขี้น ใจไม่ซื่อซื่อ ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตในระดับค่อนข้างต่ำ

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 การคิด การตัดสินใจจะเน้นรูปธรรม มากกว่านามธรรม มีศักยภาพทางการเรียนค่อนข้างต่ำ

นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกลักษณะ 16 ด้านดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 หวาดกลัว หันเห วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และต่อให้เจาในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันเห รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดีในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q₄) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ หันเห ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ ในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (L) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ข้างสงสัย และลังเลใจผู้อื่นในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีมนุษยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมีอิสระเสรี (Q₁) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ชอบมีอิสระชอบทดลอง ข้างวิเคราะห์วิจารณ์ สนใจการใช้สติปัญญา เป็นนักปฏิบัติ มีอิสระในการคิด ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีนิสัยด้านการพึ่งตนเอง ในลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดี เคารพความคิดของผู้อื่น ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q₃) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการควบคุมตนเอง ไม่ประเภียบวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ชอบทำตามความต้องการของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีนิสัยกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหว อ่อนไหว ชอบพึ่งพาผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 กล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นนักปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความร่าเริง มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระวัง ระมัดระวัง เที่ยยขรึม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ชอบเข้าสังคม บรรลุเข้ากับผู้อื่น ได้ มีมนุษยจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ อารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่ายและหงุดหงิดค่อนข้างต่ำ

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการคิด การตัดสินใจ จะเน้นรูปธรรม มากกว่านามธรรม มีศักยภาพทางการเรียนค่อนข้างต่ำ

นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีบุคลิกภาพ 16 ด้านดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น หันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดีในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความระแวง (L) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัยและลังเลผู้อื่นในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q₄) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q₁) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูปค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และหือแก้้ในงานระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเองในระดับค่อนข้างสูง

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีมนุษยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอ่อนน้อมถ่อมตนในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหว อ่อนทน ชอบฟังผู้อื่นในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 ชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือชนบทรธรรมนิยมประเพณี กระทำแต่สิ่งที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีนิสัยกล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ ชอบพบปะผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q3) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการควบคุมตนเอง ไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ชอบทำตามความต้องการของตนเองในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีภูมิกว้างทางอารมณ์ อารมณ์ไม่มั่นคง วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิดเป็นบางครั้งในระดับปานกลาง

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง เย็นขรึม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิตค่อนข้างต่ำ

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการคิด การตัดสินใจ จะเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม มีศักยภาพทางการเรียนค่อนข้างต่ำ

ตาราง 10 การเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษานแต่ละองค์ประกอบ
งานเนกตามชั้นปี

บุคลิกภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
A การเข้าสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	57.786	19.262	4.632	0.004
	ภายในกลุ่ม	260	1081.210	4.159		
	รวม	263	1138.996			
B สติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	41.395	13.798	9.417	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	380.969	1.465		
	รวม	263	442.364			
C ความมั่นคงทางอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	14.915	4.972	3.496	0.016
	ภายในกลุ่ม	260	369.718	1.422		
	รวม	263	384.633			
E การกล้าแสดงออก	ระหว่างกลุ่ม	3	22.047	7.349	6.079	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	314.313	1.209		
	รวม	263	336.360			
F ความร่าเริง	ระหว่างกลุ่ม	3	28.832	9.611	11.983	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	208.528	0.802		
	รวม	263	237.360			

ตาราง 10 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
G มโนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.358	3.786	3.484	0.016
	ภายในกลุ่ม	260	282.547	1.087		
	รวม	263	293.905			
H การกล้าเผชิญ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.204	0.401	0.530	0.662
	ภายในกลุ่ม	260	196.736	0.757		
	รวม	263	197.939			
I จิตใจอ่อนโยน	ระหว่างกลุ่ม	3	11.728	3.909	4.302	0.006
	ภายในกลุ่ม	260	236.269	0.909		
	รวม	263	247.997			
L ความระแวง	ระหว่างกลุ่ม	3	49.602	16.534	11.920	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	360.637	1.387		
	รวม	263	410.239			
M การจินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.470	0.823	0.402	0.752
	ภายในกลุ่ม	263	532.621	2.048		
	รวม	263	535.091			

ตาราง 10 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
N การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	17.106	5.702	2.462	0.063
	ภายในกลุ่ม	260	602.152	.923		
	รวม	263	619.258			
O ความวิตกกังวล	ระหว่างกลุ่ม	3	46.751	15.584	10.798	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	375.245	1.443		
	รวม	263	412.996			
Q ₁ ความอิสระเสรี	ระหว่างกลุ่ม	3	44.751	14.917	8.172	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	474.609	1.825		
	รวม	263	519.360			
Q ₂ การพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	31.419	10.473	7.600	0.000
	ภายในกลุ่ม	260	340.399	1.309		
	รวม	263	371.818			
Q ₃ การควบคุมอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	12.682	4.227	2.437	0.065
	ภายในกลุ่ม	260	450.939	1.734		
	รวม	263	463.621			

ตาราง 10 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F	P
Q ₄ ความเครียด	ระหว่างกลุ่ม	3	19.236	6.412	0.504	0.660
	ภายในกลุ่ม	260	3304.703	12.710		
	รวม	263	3323.939			

ข้อมูลจากการาง 10 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาในแต่ละชั้นปีมีบุคลิกภาพด้านบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ความกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวดระวัง (L) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏดังตาราง 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

ส่วนองค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) และด้านความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) เครียด (Q₄) ไม่พบว่า นิสิตพลศึกษาต่างชั้นปี ในด้านเหล่านี้แตกต่างกัน

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ A การเข้าสู่สังคม
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	4	1	2
	$\bar{X}$	4.346	5.024	5.449	5.518
3	4.346		0.678	1.103*	1.172*
4	5.024			0.425	0.494
1	5.449				0.069
2	5.518				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสู่สังคม
ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตชั้นปีอื่น ๆ
มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสู่สังคมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ A การเข้าสู่สังคม
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	4	1	2
	$\bar{X}$	4.346	5.024	5.449	5.518
3	4.346		0.678	1.103*	1.172*
4	5.024			0.425	0.494
1	5.449				0.069
2	5.518				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกลักษณะด้านการเข้าสู่สังคม
ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตชั้นปีอื่น ๆ
มีบุคลิกลักษณะด้านการเข้าสู่สังคมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ B สถิติของ
นิสิตพลศึกษา จาแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		4	3	1	2
	$\bar{X}$	1.699	2.449	2.531	2.667
4	1.699		0.750*	0.832*	0.968*
3	2.449			0.082	0.218
1	2.531				0.136
2	2.667				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคุณลักษณะด้านสถิติสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3, 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตชั้นปีอื่น ๆ มีคุณลักษณะด้านสถิติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ C ความมั่นคงทางอารมณ์ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	2	1	4
	$\bar{X}$	3.846	3.944	4.102	4.422
3	3.846		0.098	0.573	0.576*
2	3.944			0.158	0.478
1	4.102				0.32
4	4.422				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทาง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ E กล้าแสดงออก
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	4	2	1
	$\bar{X}$	5.115	5.205	5.611	5.857
3	5.115		0.09	0.496	0.742*
4	5.205			0.406	0.625*
2	5.611				0.246
1	5.857				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีบุคลิกภาพด้าน

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ F ความรู้เรื่อง
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		4	2	1	3
	$\bar{X}$	3.590	3.611	3.918	4.359
4	3.590		0.021	0.328	0.769*
2	3.611			0.307	0.748*
1	3.918				0.441
3	4.359				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 2 มีคุณลักษณะด้าน
ความรู้เรื่อง (F) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน
นิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ มีคุณลักษณะด้านความรู้เรื่องไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ G มโนธรรม
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		4	1	2	3
	$\bar{X}$	5.434	5.776	5.870	5.923
4	5.434		0.342	0.436	0.489*
1	5.776			0.094	0.147
2	5.870				0.053
3	5.923				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีบุคลิกภาพด้านมโนธรรมต่ำกว่า
นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ มี
บุคลิกภาพด้านมโนธรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ I จิตใจอ่อนโยน
ของนิสิตพลศึกษา จาแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	2	4	1
	$\bar{X}$	4.949	5.056	5.205	5.551
3	4.949		0.107	0.256	0.602*
2	5.056			0.149	0.495
4	5.205				0.346
1	5.551				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านจิตใจอ่อนโยน
ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ
มีบุคลิกภาพด้านจิตใจอ่อนโยนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ขององค์ประกอบ L ความระแวง
ของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	1	4	2
	$\bar{X}$	6.359	6.633	7.217	7.426
3	6.359		0.274	0.858*	1.067*
1	6.633			0.584	0.793*
4	7.217				0.209
2	7.426				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านความระแวงต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีบุคลิกภาพด้านความระแวงต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ มีบุคลิกภาพด้านความระแวงไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ O ความวิตกกังวล
ของนิสิตพลศึกษา จานแนตามชั้นปี

ชั้นปี		2	1	4	3
	$\bar{X}$	5.963	6.061	6.337	7.026
2	5.936		0.098	0.374	1.063*
1	6.061			0.276	0.965*
4	6.337				0.689*
3	7.026				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2, 1 และ 4 มีบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ มีบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ Q₁ ความมีอิสระเสรีของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	1	2	4
	$\bar{X}$	5.923	6.674	6.833	6.880
3	5.923		0.751*	0.91*	0.957*
1	6.674			0.159	0.206
2	6.833				0.047
4	6.880				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านความมีอิสระเสรีต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปีอื่น ๆ มีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ขององค์ประกอบ Q 2 การพึง
ตนเองของนิสิตพลศึกษา จานแนกตามชั้นปี

ชั้นปี		3	1	4	2
	$\bar{X}$	5.564	6.225	6.313	6.389
3	5.564		0.661*	0.749*	0.825*
1	6.225			0.088	0.164
4	6.313				0.076
2	6.389				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพการพึงตนเองต่ำกว่า
นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1, 4 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตพลศึกษาชั้นปี
อื่น ๆ มีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ต้องการศึกษามูลค่าของนิสิตพลศึกษาและ เปรียบเทียบ
บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา วิชาใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของเรย์มอนด์ บี
แคทเทล (Raymond B. Cattell) ซึ่งผลการศึกษสรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษามูลค่าของนิสิตพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษานในแต่ละองค์ประกอบจากแนกตาม
 - 2.1 วิชาเอก
 - 2.2 ชั้นปี

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 26 คน
วิชาเอกสหนาการ 11 คน วิชาเอกสุขศึกษา 13 คน ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา 30 คน
วิชาเอกสหนาการ 16 คน วิชาเอกสุขศึกษา 8 คน ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกพลศึกษา 36 คน
วิชาเอกสหนาการ 20 คน วิชาเอกสุขศึกษา 20 คน ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกพลศึกษา 48 คน
วิชาเอกสหนาการ 16 คน วิชาเอกสุขศึกษา 20 คน รวมทั้งสิ้น 264 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF
(Sixteen Personality) ซึ่ง เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell)
สร้างขึ้นตามทฤษฎีองค์ประกอบ (Factor Theory) และศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ
เกตุพิทักษ์ ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย มีจำนวน 187 ข้อ แบบทดสอบแบ่งเป็น
2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณะพลศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยนำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามคู่มือการใช้แบบทดสอบ

3.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ตรวจให้คะแนนแล้วมาแปลงเป็นค่าปกติของแบบทดสอบ (Sten Score) แล้วจำแนกแบบทดสอบตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

3.5 นำค่าปกติที่ได้จากกระดาษคำตอบแบบทดสอบที่จำแนกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษามาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

3.6 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดย เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Test) ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเดือน กันยายน 2537

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตพลศึกษาต่างวิชาเอกมีบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน
2. นิสิตพลศึกษาต่างชั้นปีมีบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยสรุปผลตามสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. นิสิตพลศึกษา มีบุคลิกภาพเด่นชัดตามระดับค่อนข้างสูง และค่อนข้างต่ำ 8 องค์ประกอบ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ค่อนข้างสูง ความเครียด (Q_4) ค่อนข้างสูง ความช่างสงสัย (L) ค่อนข้างสูง ความมีอิสระเสรี (Q_1) ค่อนข้างสูง ความวิตกกังวล (O) ค่อนข้างสูง การพึ่งตนเอง (Q_2) ค่อนข้างสูง ความร่าเริง (F) ค่อนข้างสูง อีก 8 องค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง การเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) จินตนาการ (M) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ส่วนคุณลักษณะที่ค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ความร่าเริง (F) สติปัญญา (B)

2. นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ด้านความร่าเริง (F) ด้านการกล้าเผชิญ และด้านมโนธรรม (G) ต่ำกว่านิสิตวิชาเอกสหนันทนาการและวิชาเอกสุขศึกษา แต่นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ด้านมโนธรรม (G) และด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) สูงกว่านิสิตวิชาเอกพลศึกษา แต่นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหนันทนาการมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) และด้านความร่าเริง (F) สูงกว่านิสิตวิชาเอกพลศึกษา

3. นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) ด้านความกล้าแสดงออก (E) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้านสติปัญญา (B) ด้านความกล้าแสดงออก (E) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 แต่บุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล (O) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3

4. นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) ด้านความระแวดระวัง (L) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้านสติปัญญา (B) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 แต่บุคลิกภาพด้านความร่าเริง (F) ด้านความวิตกกังวล (O) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3

5. นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) ด้านความกล้าแสดงออก (E) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) การพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านความระแวดระวัง (L) ด้าน

การพึ่งตนเอง (Q_2) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 การเข้าสังคม (A) ความระแวง (L) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 แต่ บุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ความวิตกกังวล (O) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ด้านความร่าเริง (F) ด้านความวิตกกังวล (O) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4

6. นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 มีบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านความระแวง (L) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) สูงกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 แต่บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาด้านสติปัญญา (B) ด้านความร่าเริง (F) ด้านความวิตกกังวล (O) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้านสติปัญญา (B) ด้านความกล้าแสดงออก (E) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 สติปัญญา (B) การพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า นิสิตพลศึกษามีคุณลักษณะ 6 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ คุณลักษณะที่ทันสมัยและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{X} = 7.28$) เครียด คร่ำครวญ ($\bar{X} = 6.98$) ช่างสงสัย ($\bar{X} = 6.90$) ชอบทดลอง มีอิสระเสรี ($\bar{X} = 6.55$) วิตกกังวล ($\bar{X} = 6.41$) และสามารถพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 6.09$) ส่วนคุณลักษณะด้านอื่น ๆ อีก 8 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.09 - 5.73 ได้แก่ การเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความมีมนุษยธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) จินตนาการ (M) และการควบคุมตนเอง (Q_3) คุณลักษณะอีก 2 ด้าน ที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ความเยียบขี้อาย ไม่ร่าเริง ($\bar{X} = 3.88$) สติปัญญา ($\bar{X} = 2.27$) การคิดการตัดสินใจที่เป็นรูปธรรม จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะทั้ง 16 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยเกิน .5 จึงถือได้ว่านิสิตพลศึกษามีคุณลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ที่เข้าได้ ทั้งนี้อาจจะอธิบายได้ว่า ภายใต้นิสิตพลศึกษาจะต้องมีความจำเป็นจะต้องเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จึงจะสามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น ในการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องดูว่าบรรยากาศของผู้เข้าร่วมเป็นอย่างไร แล้วจะสามารถจัดกิจกรรมประเภทใด

ให้สอดคล้องกับบรรยากาศนั้น ดังนั้นการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นจึงเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพที่สำคัญสำหรับความเครียด คร่ำเคร่ง ก็เช่นเดียวกันคือนิสิตพลศึกษา เมื่อมีการจัดกิจกรรมย่อมต้องการที่จะขจัดความขัดแย้งในใจ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาและต้องการตัดสินใจในกิจกรรมใหญ่ ๆ เพื่อจัดการช่วงสงสยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้นย่อมที่จะมีการสงสยในกิจกรรมนั้น เพื่อเป็นการขจัดความสงสย จึงมีการทดลอง มีอิสระเสรีในการใช้ความคิดทำให้เกิดการวิตกกังวล เมื่อมีการคลายความวิตกกังวลลงไปแล้ว ย่อมที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ และในทางอ้อมเกี่ยวกับการชอบเข้าสังคมก็ย่อมจะตามมาเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญด้วย จะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมภายในและภายนอก เช่น การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ย่อมมีชีวิตอยู่กับการเข้าสังคมตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ (2520 : 128 - 129) กล่าวว่า บุคลิกภาพที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้ เป็นผู้เข้าใจถึงจิตใจคน มีจุดมุ่งหมายอันแน่นอน ทำอะไรก็ทำจริงจัง เป็นผู้หัดเล่นคงวามไม่เห็นแก่ตัวมากเกินไป มีความเป็นมิตรกับคนทั่วไป นึกคิดไปแต่ในส่วนที่ดี มีความกระตือรือร้น มีปฏิภาณไหวพริบ มีความรู้รอบตัวดี มีความรอบคอบ ระมัดระวัง ใจกว้าง ใจดี ใจจริง (ศิริลักษณ์ มนธรรมย์. 2527 : 21; อ้างอิงมาจาก สุทธิ เจริญสุข. 2523 : 16) นอกจากนี้ยังสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ง่าย มีพื้นฐานความรู้กว้างขวาง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่จะไปเป็นผู้สอนพลศึกษา มีกำลังกาย กำลังใจที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเข้มแข็ง (พอง เกิดแก้ว. 2520 : 150) ส่วนบุคลิกภาพที่มุ่งประสงค์ของนิสิตพลศึกษา คือ เป็นผู้ที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (B-) การคิดการตัดสินใจที่เป็นรูปธรรม ความคิดไม่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมและไม่มีความบากบั่น เป็นผู้มีความร่าเริงค่อนข้างต่ำ (F-) มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง เจียมขริ่ม ไม่ช่างพูด ครุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พนม แก้วกำเนิด (2531 : บรรยาย) กล่าวว่า นิสิตพลศึกษาจำนวนไม่น้อยขาดความรู้ความสามารถทางวิชาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกีฬา ไม่รู้กติกา ไม่รู้วิธีเล่นที่ถูกต้อง ไม่รู้วิธีการปฏิบัติ ในการเล่นเกมกีฬาต่าง ๆ เล่นไม่เป็น และมักมีข้ออ้าง เสมอว่าไม่มีเวลาฝึกฝน ออกกำลังกาย และที่สำคัญที่สุดคือ ขาดความรู้ด้านวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากการที่นิสิตพลศึกษาเป็นผู้ที่มีความอายุน้อย จึงทำให้เป็นผู้ที่มีนิสัยอ่อนโยนอ่อนน้อมต่อผู้อื่น และเป็นผู้สุภาพ อาย สงบเสถียร ระมัดระวังตนเอง

และมีความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในกลุ่มเกศหรือชนบทรรมนิยมประเพณี มีจิตใจกล้าหาญนั้น ซึ่งเป็นผลดีกับนิสิตพลศึกษาเอง ซึ่งเข้ากับแนวคิดของ จรรยา แก่นางษ์คำ (2523 : 57) ที่กล่าวว่า นิสิตพลศึกษาเป็นผู้มีศรัทธาในตนเองและทำให้เกียรติผู้อื่น บาเพ็ดตนให้เหมาะสม มีความประพฤติดีงาม เสียสละ และรับผิดชอบในหน้าที่การงานทั้งปวง รักษาชื่อเสียงของ หมู่คณะด้วยกัน ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ และไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น บาเพ็ดตนให้เป็นประโยชน์ แก่สังคม จึงทำให้นิสิตพลศึกษามีบุคลิกภาพทั้ง 8 องค์ประกอบข้างต้นเด่นชัด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว คือ วิชาเอก ชั้นปี

2.1 จำแนกตามวิชาเอก

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า นิสิตพลศึกษาต่างวิชาเอกกันมีบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา ความร่าเริง มรณธรรม การพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยุ วิชาลาภรณ์ (2522 : 61 - 62) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิบูลย์เกล้า ได้ทำการศึกษามูลนิธิภาพของนิสิตจำนวน 264 คน พบว่ามีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ลักษณะบุคลิกภาพด้านสติปัญญา นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษามีบุคลิกภาพด้านการคิด การตัดสินใจจะเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ศักยภาพทางการเรียนต่ำ ซึ่งไม่ได้หมายความว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษาจะมีสติปัญญาแตกต่างกับนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกสหนาการ

ลักษณะบุคลิกภาพด้านความร่าเริง นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษาเียงขรึม และจริงจัง กับชีวิตแตกต่างกับนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหนาการ ส่วนนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษานั้นแตกต่างกับนิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ซึ่งนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหนาการนั้นจะมีการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ เพื่อให้ความสนุกสนานในการเรียนหรือการจัดกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดการ เปื้อนพ่ายต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ดังนั้น นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหนาการจึงมีความร่าเริงที่ค่อนข้างสูง

ลักษณะบุคลิกภาพด้านมโนธรรม นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษามีบุคลิกภาพด้านนี้จึง เพิกเฉยต่อกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกับนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาจะมีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษานิสิตพลศึกษาในสายตาของคนทั่ว ๆ ไปจะเห็นได้ว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษานี้เป็นนิสิตที่เรียบร้อยกว่าวิชาเอกอื่น จึงไม่เป็นการแปลกที่นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาจึงมีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่านิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษา

ลักษณะบุคลิกภาพด้านการพึ่งตนเอง นิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีบุคลิกภาพด้านนี้ต่ำกว่า นิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษาจะมีการพึ่งตนเองมากกว่าด้านอื่น เพราะนิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษานั้นจะมีการพึ่งพากลุ่มการเล่นกีฬาต่าง ๆ ย่อมที่จะต้องอาศัยกลุ่มเป็นสำคัญจึงจะหาชัยชนะต่อสู้ได้

ลักษณะทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนในคณะพลศึกษานั้นจะพบว่า การเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของสาขาต่าง ๆ นั้นมีความแตกต่างกันไป กิจกรรมการสอน การฝึกฝนก็ขึ้นอยู่กับลักษณะในแต่ละสาขาวิชาเป็นสำคัญ ซึ่งย่อมจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ นิสัยและความสนใจของผู้เรียนด้วย จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว บุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาที่แตกต่างกันในด้านสติปัญญา ความร่าเริง มโนธรรม การพึ่งตนเอง จะแตกต่างกันระหว่างนิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษาและนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสหนาการ กับนิสิตพลศึกษาวิชาเอกพลศึกษาและนิสิตพลศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา อาจจะกล่าวได้โดยสรุปว่า ความแตกต่างกันบุคลิกภาพครั้งนี้มีส่วนหนึ่งซึ่งมีผลมาจากการ เลือก เรียนในสาขาวิชาเอกที่แตกต่างกัน

2.2 งานแนวความชันปี

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่านิสิตพลศึกษาชันปีต่างกันมีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ ความกล้าแสดงออก ความร่าเริง มโนธรรม จิตใจอ่อนโยน ความระแวง ความวิตกกังวล ความมีอิสระเสรี การพึ่งพาตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตพลศึกษาชันปีที่ 1 ชันปีที่ 2 ชันปีที่ 3 และชันปีที่ 4

นิสิตที่เข้าไปเรียนในคณะพลศึกษาย่อมเป็นที่คาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วจะเป็นครูหรือนักวิชาการที่ดี สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้เกิดประโยชน์ ดังนั้นคณะพลศึกษาจึงมองเห็นความสำคัญในการฝึกฝนอบรม สั่งสอน ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้และทักษะให้มากที่สุดตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เมื่อนิสิตพลศึกษาเข้าไปศึกษาในระยะเวลาหนึ่ง ก็ย่อมมีโอกาสดำเนินการฝึกฝนและ

พัฒนาตนเองมากขึ้น ดังนั้นระยะเวลาของการเรียนน่าจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวนิสิตพลศึกษามีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน การเข้าสังคม นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่าชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 สถิติบุคลิกภาพ นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่ำกว่าชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ความมั่นคงทางอารมณ์ นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่าชั้นปีที่ 4 ความกล้าแสดงออก นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ต่ำกว่าชั้นปีที่ 1 ความร่าเริง นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 2 ต่ำกว่าชั้นปีที่ 3 มโนธรรม นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 จิตใจอ่อนโยน นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 ความระแวง นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2 ความวิตกกังวล นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 2, 1 และ 4 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ความมีอิสระเสรี นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 การพึ่งตนเอง นิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 3 ต่ำกว่านิสิตพลศึกษาชั้นปีที่ 1 , 4 และ 2

จากการศึกษาของ สุวิทย์ สังขะ (2514 : 63) พบว่านักเรียนบ.ศ. และ บ.ศ.สูง มีความแตกต่างกันในเรื่องของการปรับตัว การปฏิบัติตามแบบแผน และการควบคุมอารมณ์ โดยที่นักเรียน บ.ศ.สูง จะมีบุคลิกภาพโดยรวมสมบูรณ์กว่า การวิจัยอาจจะนำมาสนับสนุนการวิจัยเรื่องบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษานี้ครั้งนี้โดยอาจจะสรุปได้ว่า การมีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาเป็นเวลานาน ย่อมจะมีผลทำให้เกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นแบบนทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่านิสิตพลศึกษาโดยภาพรวมนั้นมีบุคลิกภาพด้านสถิติบุคลิกภาพและความร่าเริงค่อนข้างต่ำ จึงควรให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ เสริมเข้าไปให้มากขึ้นและควรจะมีการสร้างบรรยากาศการเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้นิสิตพลศึกษานั้นเกิดมีการคิดการตัดสินใจที่เน้นในรูปนามธรรมให้มากขึ้นไปเพื่อให้เกิดความร่าเริงในการเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของคณะตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เมื่อเป็นดังนี้แล้วควรที่จะมีการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาแล้วกับนิสิตพลศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน

3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนิสิตพลศึกษาในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ความรู้แจ้ง (F) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q_1) การพึ่งตนเอง (Q_2) ความเครียด (Q_4)
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพของนิสิตพลศึกษาตามทัศนะของนิสิต ผู้บริหาร และอาจารย์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.
- กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา.
 บริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2533. อัครสาเนา.
- เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว. "ทฤษฎีของแคทเทิล," เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา
ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัครสาเนา.
- จรินทร์ ธาปรัตน์. วิชาการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2513.
- จรรยา แก่นวงษ์คำ. การจัดการบริหารพลศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 โอเดียนสโตร์, 2523.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2531.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ชวน หลีกภัย. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพลศึกษา. คำบรรยายในการประชุม
 สัมมนาการประสานประโยชน์ผู้บริหารโรงเรียนกับการพลศึกษา ณ กรมพลศึกษา 4
 กรกฎาคม 2520.
- เชิดศักดิ์ รมวาสินธุ์. การจัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
 การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดุษฎี ชุ่มสาย, ม.ล. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- นิเวศน์ ธรรมรักษ์. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2528. อัครสาเนา
- นุชนาถ ศิริเศษ. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในการเป็นพยาบาล. บริญญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัครสาเนา.
- บึงอร ภาภิรมย์ชัย. การวัดบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526.

- บุญมา พินงาม. วิชาการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- บุรุษชัย จงกลนิ. "นักศึกษาครู : คุณสมบัติที่ควรกำหนดค่าให้เด่นชัด," . วารสารศึกษาศาสตร์. 9(2) : 22 - 28; มกราคม - พฤษภาคม, 2528.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2525.
- ประเวทย์ จันทรัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางบุคลิกภาพ 15 ด้านของนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรมในจังหวัดอุดรธานี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัคราเนนา
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. ปัญหาการศึกษาไทยปัจจุบันและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ. 2532 : 72-73.
- พงษ์ศักดิ์ พลพงษ์ อาจารย์ประจำคณะพลศึกษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นิศยา แก้วเล็ก เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2534.
- พจนารถ แดงพลอย. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัคราเนนา.
- พรทิพย์ เพ็งศรีทอง. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์. . ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515. อัคราเนนา.
- พะยอม แก้วกำเนิด. แนวทางการส่งเสริมการพลศึกษา. คำบรรยายเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากรมพลศึกษา ครบรอบ 55 ปี ณ กรมพลศึกษา, 9 ธันวาคม 2531.
- จิรพันธ์ พานิช. การศึกษามุขลักษณะของนักเรียนนาฏศิลป์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528. อัคราเนนา.
- พอง เกิดแก้ว. การพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2520.

- วิญญู สาธร. "เรื่องของคน," วารสารวิสามัญ. (9) มิถุนายน 2515.
- ลัดดา แพทย์จรัส. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับ
นักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก.
ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. อัดสำเนา.
- วัลลี หล้าสันติพงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบวช. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.
- ศิริลักษณ์ มนธรมย์. บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน.
ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. โปรแกรมการเรียนวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, 2520.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. วิเคราะห์ฟ้าส่งเสริมหลักธรรมคุณธรรม. เอกสารข่าวครูไทย,
21 : 12 - 14; พฤษภาคม 2526.
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. ทิศทางการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ม.ป.ป.
- สวนา พรพัฒน์กุล. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2525.
- สุจิตรา เหมืองรังสรรค์. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

สุรเท จเจริญสุข. บทศึกษาวิจิตวิทยาเพื่อการศึกษาการแนะแนวสุขภาพจิตในโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : โจเคียนสตร์, 2520.

สุวิทย์ สังฆะ. การศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นปีที่ 2 และ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 ณ วิทยาลัยครูในภาคการศึกษา
6. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2513 , 70 หน้า
อัดสำเนา

สุวิทย์ สังฆะ. การศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นปีที่ 2 และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 วิทยาลัยครู
ในภาคการศึกษา 6. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "อาชีพหลัก," วารสารแนะแนว. (3) กรกฎาคม - กันยายน :
2530.

สาอาจ พ่วงบุตร. "คำบรรยายพิเศษเรื่อง บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา,"
ข่าวสารกรมพลศึกษา. 11(6) : มิถุนายน 2522.

อบรม สินวิบาล. รวมทฤษฎีจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โจเคียนสตร์, 2520.

อนอว พาสวรรณ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์.
ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
2516. อัดสำเนา.

Allport, Brodon W. "defining the Subjcet," Personality ecited by
Earl E. Baughtman. New York : Prentice - Hall, Inc., 1972.

Anastasi, Anne. Personality Development. New York : McGraw-Hill
Book Company, 1968.

Bernard, Haroll W. Mental Health in the Classroom. New York :
McGraw-Hill Inc., 1970.

- Cattell, Raymond B. Personality. New York : McGraw-Hill, 1950.
- . Handbook for the Sixteen Personality Factor Test. Illinois :
Institution for Personality and Ability Testing, 1957.
- . "A Trait Factor-Analytic Approach to Personality,"
Personality : Theory, Assessment, and Research. New York :
309 - 320; 1970.
- Cattell, Raymond B. Personality and Social Psychology. San Deago :
Robert L. Knapp, 1964.
- Dinkmeyer, Donc. Child Development : The Emerging Self. New Delhi :
Prentice Hall of India Private Limited, 1967.
- Guildford, J.P. Personality. New York : McGraw-Hill Book Co., 1959.
- Henjum, Arnold. "A Study of Significance of Student Teachers
Personality Characteristics," Journal of Teacher Education.
2 : 143 - 147; Summer, 1969.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York :
Harcourts; Brace and World Inc., 1961.
- Illinois University, Curriculum Program. Illinois, 1965.
- Karson, Samuel and Jerry W. O'Dell. A Guide to the Clinical Use
of the 16 PF. Illinois : Institute for Personality and
Ability Testing Inc., 1976.
- Kenny, John Paul. "Administration of the Police Funetion in
California", Dissertation Abstracts. 24(12) : 5523; June,
1964.
- McConnell, J.V. Understanding Human Behavior. New York : Holt,
Rinehart and Winston, 1974.

- Morgan, C.T. Introduction to Psychology. 6th ed. Tokyo : McGraw Hill, Kogakusha, 1979.
- Morris, C.G. Psychology. 3rd ed. New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1979.
- Munn, Normen L. Introduction to Psychology. 2nd ed. New York : Houghton Mifflin, 1969.
- Munsinger, Harry. Fundamentals of Child Development. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1975.
- Start, K.R. "Rater - Ratee Personality in the Assessment of Teaching Ability," The British Journal Of Educational Psychology. 38 : 14 -20; 1968.
- Woodorth, R.S. and J.F.Dachiell. Child Development. edited By Elizabeth B. Hurlook. New York : McGraw-Hill Book Co., 1965.
- Yawvapa Tejagupta. Relationship Between Early Childhood Teacher Personality and Job Satisfaction. Doctor's Thesis. Illinois : State University, 1987. Photocopied.

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 16 PF

องค์ประกอบ		ค่าความเชื่อมั่น
A	การเข้าสังคม	0.479
B	สติปัญญา	0.572
C	ความมั่นคงทางอารมณ์	0.418
E	การกล้าแสดงออก	0.725
F	ความร่าเริง	0.705
G	มารยาท	0.678
H	การกล้าเผชิญ	0.834
I	จิตใจอ่อนโยน	0.640
L	ความระแวดระวัง	0.567
M	การจินตนาการ	0.509
N	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	0.629
O	ความวิตกกังวล	0.764
Q ₁	ความอิสระเสรี	0.708
Q ₂	การพึ่งตนเอง	0.619
Q ₃	การควบคุมอารมณ์	0.721
Q ₄	ความเครียด	0.675

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนิศยา แก้วเล็ก
เกิดวันที่	5 เมษายน พ.ศ.2501
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชวิถี จังหวัดกรุงเทพ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1604 ซอยประชาราชนคร 38 ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี ตำบลบางซื่อ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานธุรการ ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โทร 258-3997
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) จากโรงเรียนวัดบวรมงคล จังหวัดกรุงเทพ
พ.ศ. 2520	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การบัญชี จาก โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ จังหวัดกรุงเทพ

- พ.ศ. 2524 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
การเงินและการธนาคาร
จาก โรงเรียนเทคนิควิมลพิษยการ จังหวัดกรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (กศ.บ.) สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
(การบัญชี)
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พ.ศ. 2538 สำเร็จการศึกษาระดับการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
วิชาเอกการอุดมศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2521 ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา
- พ.ศ. 2523 รับราชการ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 1
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา
- พ.ศ. 2525 รับราชการ ตำแหน่ง พนักงานธุรการ 2
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา
- พ.ศ. 2534 รับราชการ ตำแหน่ง พนักงานธุรการ 4
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา